

Zákon č. 6/2002 Sb.
ze dne 30. listopadu 2001
o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

**Část první: Soudy, soudci, přísedící
a státní správa soudů (§ 1-186)**

Hlava I: Soudy (§ 1-59)

Díl 1: Soustava, organizace a činnost soudů (§ 1-45)

Oddíl 1: Hlavní zásady činnosti soudů (§ 1-7)

§ 1 [Výkon soudnictví]

Soudnictví v České republice vykonávají nezávislé soudy.

§ 2 [Pravomoc soudů]

Soudy

- a) projednávají a rozhodují spory a jiné věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o občanském soudním řízení,
- b) projednávají a rozhodují trestní věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o trestním řízení,
- c) rozhodují v dalších případech stanovených zákonem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.

§ 3 [Rozhodování]

- (1) V řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; obsazení soudu stanoví zákony o řízení před soudy.
- (2) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací a jiné činnosti soudů podílejí justiční čekatelé, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.

§ 4 [Rovnost]

Před soudem jsou si všichni rovni.

§ 5 [Soudní ochrana]

- (1) Každý se může domáhat ochrany svých práv před soudem zákonem stanoveným způsobem.
- (2) Každý má právo, aby jeho věc byla soudem projednána a rozhodnuta bez zbytečných průtahů.

§ 6 [Ústnost a veřejnost]

- (1) Řízení před soudy je ústní a veřejné. Výjimky stanoví zákon.
- (2) Rozsudky se vyhláší jménem republiky a vždy veřejně.
- (3) Uskutečňovat obrazové nebo zvukové přenosy a pořizovat obrazové záznamy v průběhu soudního jednání lze jen s předchozím souhlasem předsedy senátu nebo samosoudce. S vědomím předsedy senátu nebo samosoudce lze pořizovat zvukové záznamy; kdyby

způsob jejich provádění mohl narušit průběh nebo důstojnost jednání, může předseda senátu nebo samosoudce jejich pořizování zakázat.

§ 7 [Zákaz vstupu se zbraní]

- (1) Do budovy soudu nebo na místo, kde soud jedná, je zakázáno vstupovat se zbraní nebo s jinými předměty, které jsou způsobilé ohrozit život nebo zdraví anebo pořádek. Tento zákaz se nevztahuje na soudce a na příslušníky ozbrojených sil a ozbrojených sborů, jestliže vstupují do budovy soudu nebo na místo, kde soud jedná, v souvislosti s plněním svých služebních povinností.
- (2) Každý je povinen podrobit se osobní prohlídce a prohlídce všech věcí, které má u sebe, za účelem zjištění, zda neporušuje zákaz podle odstavce 1. Tato povinnost se nevztahuje na státní zástupce, advokáty, notáře a soudní exekutory, nestanoví-li předseda příslušného soudu jinak.
- (3) Odstavce 1 a 2 se rovněž nevztahují na osoby, o nichž to stanoví v jednotlivých případech předseda příslušného soudu.

Oddíl 2: Soustava soudů (§ 8-9)

§ 8 [Druhy soudů]

Soustavu soudů tvoří Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní soudy, krajské soudy a okresní soudy. Soudy jsou účetními jednotkami.

§ 9 [Soudy v Praze a Brně]

- (1) V obvodu hlavního města Prahy působnost krajského soudu vykonává Městský soud v Praze a působnost okresních soudů vykonávají obvodní soudy.
- (2) V obvodu města Brna vykonává působnost okresního soudu Městský soud v Brně.

Oddíl 3: Obvody a sídla soudů (§ 10-13)

§ 10 Nejvyšší soud

Sídlem Nejvyššího soudu je Brno.

§ 11 Vrchní a krajské soudy

- (1) Názvy, obvody a sídla vrchních soudů jsou stanoveny v příloze č. 1 k tomuto zákonu.
- (2) Názvy, obvody a sídla krajských soudů jsou stanoveny v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

§ 12 Okresní soudy

- (1) Názvy, obvody a sídla okresních soudů jsou stanoveny v příloze č. 3 k tomuto zákonu.

- (2) Názvy a obvody obvodních soudů v hlavním městě Praze jsou stanoveny v příloze č. 4 k tomuto zákonu; při určení obvodů obvodních soudů se vychází ze členění hlavního města Prahy na městské části ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Sídlem obvodních soudů v Praze je hlavní město Praha.
- (3) Sídlem Městského soudu v Brně je město Brno.

§ 13 Pobočky krajských a okresních soudů

- (1) Pobočky krajských soudů, jejich názvy a sídla jsou stanoveny v přílohách č. 5 a 6 k tomuto zákonu.
- (2) Pobočky okresních soudů, jejich názvy a sídla jsou stanoveny v příloze č. 7 k tomuto zákonu.
- (3) Pobočky krajských soudů uvedené v příloze č. 6 k tomuto zákonu zahájí svou činnost dnem, který stanoví zvláštní zákon.

Oddíl 4: Organizace a činnost soudů (§ 14-36a)

Nejvyšší soud

§ 14 [Věcná příslušnost]

- (1) Nejvyšší soud jako vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů v občanském soudním řízení a v trestním řízení zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování tím, že
  - a) rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích v případech stanovených zákonem o řízení před soudy,
  - b) rozhoduje v jiných případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.
- (2) Nejvyšší soud dále rozhoduje
  - a) o uznání a vykonatelnosti rozhodnutí cizozemských soudů, vyžaduje-li to zvláštní právní předpis nebo mezinárodní smlouva, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána a která byla vyhlášena,
  - b) v dalších případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.
- (3) Nejvyšší soud sleduje a vyhodnocuje pravomocná rozhodnutí soudů v občanském soudním řízení a v trestním řízení a na jejich základě v zájmu jednotného rozhodování soudů zaujímá stanoviska k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu.

§ 14a

Nejvyšší soud přijímá oznámení soudců o činnostech, majetku, příjmech a závazcích, vede jejich registr a vykonává s tím související činnosti a úkony podle zvláštního zákona.

§ 15 [Skladba]

- (1) Nejvyšší soud se skládá z předsedy soudu, místopředsedů soudu, předsedů kolegií, předsedů senátů a dalších soudců.
- (2) Rozhodovací činnost Nejvyššího soudu vykonávají soudci. Předseda a místopředsedové Nejvyššího soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu Nejvyššího soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Předsedové kolegií kromě rozhodovací činnosti též organizují a řídí činnost kolegií. Předsedové senátů kromě rozhodovací činnosti též organizují a řídí činnost senátů.

§ 16 Asistenti soudců Nejvyššího soudu

- (1) Soudci Nejvyššího soudu je jmenován alespoň jeden asistent soudce. Pracovní poměr asistenta soudce vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.
- (2) Asistenta soudce jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího soudu na návrh soudce, o jehož asistenta se jedná. Funkce asistenta soudce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného soudce.
- (3) Asistentem soudce může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí jako by odsouzen nebyl.
- (4) Asistent soudce je povinen zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po zániku funkce. Této povinnosti jej může zprostit předseda Nejvyššího soudu.

§ 17 [Kolegia]

- (1) Soudci Nejvyššího soudu tvoří podle úseku své činnosti trestní kolegium, občanskoprávní kolegium a obchodní kolegium.
- (2) Plénum Nejvyššího soudu může na návrh předsedy Nejvyššího soudu rozhodnout o sloučení občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia na občanskoprávní a obchodní kolegium, je-li to vhodné pro výkon soudnictví u Nejvyššího soudu.
- (3) Došlo-li ke sloučení občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia a důvody k tomuto opatření pominuly, postupuje se při jejich opětovném rozdělení obdobně podle odstavce 2.

§ 18 [Společné jednání]

- (1) Občanskoprávní kolegium a obchodní kolegium mohou vykonávat svou působnost na společném jednání.
- (2) Předseda Nejvyššího soudu určí, který z předsedů kolegií společné jednání občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia svolá a bude jej řídit.

§ 19 [Senáty]

- (1) Nejvyšší soud rozhoduje v senátech nebo ve velkých senátech kolegií. Ve velkých senátech kolegií (dále jen „velký senát“) rozhoduje jen tehdy, jestliže jim byla věc postoupena podle § 20.
- (2) Senáty se skládají z předsedy senátu a 2 soudců, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak.
- (3) Velké senáty se skládají z 9 soudců příslušného kolegia. Tvoří-li však kolegium více než 27 soudců, skládá se velký senát tohoto kolegia z jedné třetiny všech soudců kolegia; nepředstavuje-li jedna třetina všech soudců kolegia celé liché číslo, skládá se velký senát z takového počtu soudců, který odpovídá celému lichému číslu vyššímu než 9, které bezprostředně následuje po tomto podílu.
- (4) V každém kolegiu se vytváří jen jeden velký senát. Jeden z členů velkého senátu je ustanoven jeho předsedou. Předseda velkého senátu je určen na kalendářní rok v rozvrhu práce předsedou Nejvyššího soudu.

§ 20 [Postoupení věci velkému senátu]

- (1) Dospěl-li senát Nejvyššího soudu při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího soudu, postoupí věc k rozhodnutí velkému senátu. Při postoupení věci svůj odlišný názor zdůvodní.
- (2) Jde-li o právní názor o procesním právu, ustanovení odstavce 1 neplatí, ledaže senát jednomyslně dospěl k závěru, že řešená procesní otázka má po právní stránce zásadní význam.
- (3) Odstavce 1 a 2 neplatí, byl-li odlišný právní názor již vysloven ve stanovisku Nejvyššího soudu, zaujatému podle § 14 odst. 3.

§ 21 [Zaujetí stanoviska podle § 14 odst. 3]

- (1) V zájmu jednotného rozhodování soudů může předseda Nejvyššího soudu nebo předseda kolegia Nejvyššího soudu anebo velký senát na základě vyhodnocení pravomocných rozhodnutí soudů navrhnout příslušnému kolegiu zaujetí stanoviska podle § 14 odst. 3. K zaujetí stanoviska je potřebný souhlas většiny všech členů kolegia.
- (2) Jde-li o otázky týkající se dvou nebo více kolegií nebo mezi nimi sporné, může předseda Nejvyššího soudu v zájmu jednotného rozhodování soudů na základě vyhodnocení pravomocných rozhodnutí soudů navrhnout zaujetí stanoviska podle § 14 odst. 3 plénu Nejvyššího soudu.
- (3) Před zaujetím stanoviska si Nejvyšší soud může vyžádat vyjádření správních úřadů a jiných orgánů, předsedů vrchních a krajských soudů a jiných fyzických nebo právnických osob.

§ 22 [Jednací řád]

- (1) Předseda Nejvyššího soudu vydává po projednání v plénu jednací řád Nejvyššího soudu.
- (2) V jednacím řádu Nejvyšší soud upraví zejména podrobněji postup při výkonu soudnictví, při jednání kolegií a pléna, při společném jednání více kolegií, při vytváření senátů a velkých senátů, při tvorbě rozvrhu práce, při prověrkách rozhodovací činnosti soudců Nejvyššího soudu, při sledování a vyhodnocování pravomocných rozhodnutí soudů, při zaujímání stanovisek podle § 14 odst. 3 a při vydávání Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek a vnitřní organizaci soudu.

§ 23 [Plénum]

- (1) Plénum Nejvyššího soudu se skládá z předsedy, místopředsedů, předsedů kolegií, předsedů senátů a ostatních soudců Nejvyššího soudu.
- (2) Plénum Nejvyššího soudu se může platně usnášet za přítomnosti nejméně dvou třetin svých členů. K přijetí usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných členů; k zaujetí stanoviska, ke sloučení občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia nebo k jejich opětovnému rozdělení je však třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů.
- (3) Plénum svolává, určuje jeho program a řídí jeho jednání předseda Nejvyššího soudu. Předseda Nejvyššího soudu je povinen svolat plénum, požádá-li o to nejméně třetina všech soudců Nejvyššího soudu; v takovém případě předseda Nejvyššího soudu určí program pléna podle návrhu toho, kdo o svolání pléna požádal.
- (4) Zasedání pléna jsou neveřejná.

- (5) Ministr spravedlnosti má právo zúčastnit se zasedání pléna. Na zasedání pléna je možné přizvat předsedy vrchních a krajských soudů a další osoby.

§ 24 [Sbírka soud. rozhodnutí a stanovisek]

- (1) Nejvyšší soud vydává Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, ve které se v zájmu jednotného rozhodování soudů uveřejňují
  - a) stanoviska Nejvyššího soudu zaujatá kolegií nebo plénem podle § 14 odst. 3,
  - b) vybraná rozhodnutí Nejvyššího soudu a ostatních soudů.
- (2) Výběr rozhodnutí podle odstavce 1 písm. b) provádí příslušná kolegia. Usnází se o tom nadpoloviční většinou všech svých členů.
- (3) Před provedením výběru podle odstavce 2 si Nejvyšší soud může vyžádat vyjádření správních úřadů a jiných orgánů, předsedů vrchních a krajských soudů a jiných fyzických nebo právnických osob.
- (4) Vydávání Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek řídí předseda Nejvyššího soudu, který tím může pověřit místopředsedu Nejvyššího soudu.

Vrchní soudy

§ 25 [Věcná příslušnost]

Vrchní soudy

- a) rozhodují v případech stanovených zákony o řízení před soudy jako soudy druhého stupně ve věcech, v nichž rozhodovaly v prvním stupni krajské soudy, které patří do jejich obvodu,
- b) rozhodují v dalších zákonem stanovených případech.

§ 26 [Skladba]

- (1) Vrchní soud se skládá z předsedy soudu, místopředsedů soudu, předsedů senátů a dalších soudců.
- (2) Rozhodovací činnost vrchního soudu vykonávají soudci. Předseda a místopředsedové vrchního soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu vrchního soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Předsedové senátů kromě rozhodovací činnosti též organizují a řídí činnost senátů.
- (3) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací činnosti vrchního soudu podílejí vyšší soudní úředníci a soudní tajemníci.

§ 27

[Rozhodování]

Vrchní soud rozhoduje v senátech složených z předsedy senátu a 2 soudců, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

§ 28

[Podněty ke sjednocení rozhodování]

- (1) Předseda vrchního soudu dává na základě pravomocných rozhodnutí vrchního soudu a soudů, které patří do obvodu vrchního soudu, Nejvyššímu soudu podněty ke sjednocení rozhodování soudů.
- (2) Je-li o to požádán Nejvyšším soudem, podává předseda vrchního soudu vyjádření před zaujetím stanoviska Nejvyšším soudem (§ 14 odst. 3).

Krajské soudy

§ 29 [Věcná příslušnost]

Krajské soudy

- a) rozhodují v případech stanovených zákony o řízení před soudy jako soudy druhého stupně ve věcech, v nichž rozhodovaly v prvním stupni okresní soudy, které patří do jejich obvodu,
- b) rozhodují v případech stanovených zákony o řízení před soudy jako soudy prvního stupně,
- c) rozhodují ve věcech správního soudnictví v případech stanovených zákonem,
- d) rozhodují v dalších zákonem stanovených případech.

§ 30 [Skladba]

- (1) Krajský soud se skládá z předsedy soudu, místopředsedů soudu, předsedů senátů a dalších soudců.
- (2) Rozhodovací činnost krajského soudu vykonávají soudci a přísedící. Předseda a místopředsedové krajského soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu krajského soudu a státní správu okresních soudů, které patří do jeho obvodu, v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Předsedové senátu kromě rozhodovací činnosti též organizují a řídí činnost senátů.
- (3) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací činnosti krajského soudu podílejí vyšší soudní úředníci, justiční čekatelé a soudní tajemníci.

§ 31 [Rozhodování]

- (1) Krajský soud rozhoduje v senátech. Samosoudci rozhodují v případech stanovených zákony o řízení před soudy.
- (2) Senáty krajského soudu se skládají z
  - a) předsedy senátu a 2 přísedících, jestliže rozhodují jako soudy prvního stupně v trestních věcech,
  - b) předsedy senátu a 2 soudců v ostatních případech.
- (3) Samosoudcem je předseda senátu nebo soudce. Předsedou senátu může být pouze soudce.

§ 32 [Podněty ke sjednocení rozhodování]

- (1) Předseda krajského soudu dává na základě pravomocných rozhodnutí krajského soudu a okresních soudů, které patří do obvodu krajského soudu, Nejvyššímu soudu podněty ke sjednocení rozhodování soudů; jde-li o pravomocná rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, podává podněty k přijetí stanoviska Nejvyššímu správnímu soudu.
- (2) Je-li o to požádán Nejvyšším soudem, podává předseda krajského soudu vyjádření před zaujetím stanoviska Nejvyšším soudem (§ 14 odst. 3); obdobně postupuje, je-li o vyjádření požádán před přijetím stanoviska Nejvyšším správním soudem.

Okresní soudy

§ 33 [Věcná příslušnost]

Okresní soudy

- a) rozhodují jako soudy prvního stupně, nestanoví-li zákony o řízení před soudy jinak,
- b) rozhodují v dalších zákonem stanovených případech.

§ 34 [Skladba]

- (1) Okresní soud se skládá z předsedy soudu, místopředsedy nebo místopředsedů soudu, předsedů senátů a dalších soudců.
- (2) Rozhodovací činnost okresního soudu vykonávají soudci a přísedící. Předseda a místopředseda nebo místopředsedové okresního soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu okresního soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Předsedové senátu kromě rozhodovací činnosti též organizují a řídí činnost senátů.
- (3) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací činnosti okresního soudu podílejí vyšší soudní úředníci, justiční čekatelé, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.

§ 35 [Rozhodování]

- (1) Okresní soud rozhoduje v případech stanovených zákony o řízení před soudy v senátech; v ostatních případech rozhoduje samosoudcem.
- (2) Senáty okresního soudu se skládají z předsedy senátu a 2 přísedících.
- (3) Samosoudcem je předseda senátu nebo soudce. Předsedou senátu může být pouze soudce.

§ 36 [Podněty ke sjednocení rozhodování]

Předseda okresního soudu dává na základě pravomocných rozhodnutí okresního soudu Nejvyššímu soudu podněty ke sjednocení rozhodování soudů.

Asistenti soudců vrchních, krajských a okresních soudů

§ 36a

[Jmenování a oprávnění asistenta]

- (1) Soudci vrchního, krajského nebo okresního soudu může být jmenován asistent soudce. Pracovní poměr asistenta soudce vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.
- (2) Asistenta soudce jmenuje předseda příslušného soudu na návrh soudce, o jehož asistenta se jedná; asistenta odvolává předseda soudu i bez návrhu. Funkce asistenta soudce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného soudce.
- (3) Asistentem soudce může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nespĺňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by odsouzen nebyl.
- (4) Asistent soudce vykonává jednotlivé úkony soudního řízení z pověření soudce, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo rozvrh práce.
- (5) Asistent soudce je oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky; na jeho postavení se přiměřeně použijí ustanovení upravující postavení vyšších soudních úředníků.

Oddíl 5: Úprava působnosti některých soudů (§ 37-39)

§ 37 [Trestná činnost v dopravě]

Obvodní soud pro Prahu 2 je příslušný k řízení v trestních věcech proti pachatelům trestných činů spáchaných porušením právních předpisů silničního, železničního, leteckého a plavebního provozu a provozu podzemní dráhy, včetně trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku, v nichž by jinak byly příslušné podle zákona o trestním řízení soudním obvodní soudy v hlavním městě Praze.

§ 38 [Výkon cizozemských soudních rozhodnutí]

Nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, je Obvodní soud pro Prahu 6 příslušný místo okresních soudů, Městského soudu v Brně a obvodních soudů v hlavním městě Praze k řízení v trestních věcech týkajících se občanů České republiky, jde-li o výkon rozhodnutí cizozemského soudu podle mezinárodní smlouvy, s níž vyslovil souhlas Parlament, již je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.

§ 39 [Rejstříkové řízení]

- (1) Městský soud v Praze rozhoduje jako soud prvního stupně ve věcech veřejných rejstříků právnických a fyzických osob z obvodu Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Praze.
- (2) Ve věcech průmyslového vlastnictví a ochrany práv k odrůdám je příslušný věcně a místně jako soud prvního stupně Městský soud v Praze.

Oddíl 6: Vnitřní organizace soudů a rozvrh práce (§ 40-45)

§ 40 [Soudní oddělení]

- (1) Základem vnitřní organizace soudu jsou soudní oddělení vytvořená podle senátů nebo samosoudců; takto vytvořený počet soudních oddělení odpovídá tomu, jaké počty soudců stanovilo Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“) pro každý soud [§ 123 odst. 1 písm. a)].
- (2) U Nejvyššího soudu se soudní oddělení vytváří v rámci jednotlivých kolegií.
- (3) U krajských a okresních soudů, v jejichž obvodu jsou zřízeny pobočky (§ 13), se vytváří soudní oddělení též v rámci poboček.
- (4) Administrativní a jiné kancelářské práce pro jedno nebo více soudních oddělení provádí soudní kancelář. Společné útvary vykonávají úkony pro celý soud.

§ 41 [Rozvrh práce]

- (1) Rozdělení jednotlivých věcí, které mají být u soudu projednány a rozhodnuty, do soudních oddělení se řídí rozvrhem práce.
- (2) Rozvrh práce vydává na období kalendářního roku předseda soudu po projednání s příslušnou soudcovskou radou; rozvrh práce musí být vydán nejpozději do konce předchozího kalendářního roku. V průběhu kalendářního roku může předseda soudu po projednání s příslušnou soudcovskou radou rozvrh práce změnit, jen jestliže to vyžaduje potřeba nového rozdělení prací u soudu.
- (3) Vydaný rozvrh práce je veřejně přístupný; každý má právo do něho nahlížet a činit si z něj výpisy nebo opisy.

§ 42 [Obsah rozvrhu práce]

- (1) V rozvrhu práce soudu se zejména
  - a) jmenovitě určují soudci tvořící senát, samosoudci, přísedící, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé, kteří budou působit v jednotlivých soudních odděleních,
  - b) stanoví okruh věcí, které se projednávají a rozhodují na pobočce soudu (§ 13),
  - c) stanoví způsob rozdělení věcí mezi jednotlivá soudní oddělení,
  - d) určují soudci, kteří budou zastupovat v jednotlivých odděleních soudce, kteří nemohou věc z důvodu nepřítomnosti nebo vyloučení anebo z jiných důvodů stanovených zákonem projednat a rozhodnout,
  - e) určuje zastupování asistentů soudců, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a soudních vykonavatelů působících v jednotlivých soudních odděleních pro případ, že nemohou provést úkony ve věci z důvodu nepřítomnosti nebo vyloučení anebo z jiných vážných důvodů.
- (2) Věci se rozdělují mezi jednotlivá soudní oddělení podle jejich druhu, určeného předmětem řízení v jednotlivé věci, ledaže jde o věci, jejichž povaha nebo význam takové opatření nevyžadují. Způsob rozdělení věcí musí být současně stanoven tak, aby byla zajištěna specializace soudců podle zvláštních právních předpisů, aby věci, které se projednávají a rozhodují na pobočce soudu, případně soudnímu oddělení působícímu na této pobočce, aby pracovní vytížení jednotlivých soudních oddělení bylo, pokud je to možné, stejné a aby v den, kdy věc soudu došla, bylo nepochybné, do kterého soudního oddělení náleží; je-li v rámci jednotlivých úseků určeno rozvrhem práce více soudních oddělení, rozdělují se mezi ně věci ve stanovených poměrech vždy postupně. Způsob rozdělení insolvenčních věcí musí být dále stanoven tak, aby insolvenční věci dlužníků, kteří tvoří koncern, projednávalo stejné soudní oddělení.
- (3) Změna rozvrhu práce je účinná ode dne jejího vydání, nebyla-li stanovena její pozdější účinnost.
- (4) Rozvrhem práce pro příští kalendářní rok nebo změnou rozvrhu práce nesmí být dotčeno rozdělení věcí a, pokud je to možné, ani zařazení soudců a přísedících do jednotlivých soudních oddělení, provedené před jejich účinností. To neplatí, nebyl-li ve věci učiněn žádný úkon nebo došlo-li ke zřízení nového soudního oddělení nebo jeho zrušení.

§ 43 [Zařazení justičního čekatele]

- (1) Předseda soudu zařazuje justiční čekatele do jednotlivých soudních oddělení v souladu s účelem jejich přípravné služby.
- (2) Zařazení justičního čekatele do soudního oddělení ani změna v tomto zařazení se nepovažuje za opatření týkající se rozvrhu práce.

§ 44 [Oprávnění předsedy soudu]

- (1) Nemůže-li věc v určeném soudním oddělení projednat a rozhodnout soudce nebo senát stanovený rozvrhem práce [§ 42 odst. 1 písm. a) a d)], předseda soudu stanoví, který jiný soudce nebo senát věc projedná a rozhodne.
- (2) Brání-li náhlá překážka nebo překážka krátkodobé povahy soudci, vyššímu soudnímu úředníku, soudnímu tajemníku, soudnímu vykonavateli nebo justičnímu čekateli provést ve

věci jednotlivé úkony, určí předseda soudu, kdo místo něj potřebné úkony provede.

§ 45 [Zmocňovací ustanovení]

- (1) Podrobnosti vnitřní organizace a rozvrhu práce okresních, krajských a vrchních soudů stanoví ministerstvo vyhláškou.
- (2) Podrobnosti vnitřní organizace a rozvrhu práce Nejvyššího soudu stanoví jeho jednací řád.

Díl 2: Soudcovské rady (§ 46-59)

Oddíl 1: Ustanovení soudcovských rad a jejich obsazení (§ 46-49)

§ 46 [Zřízení]

- (1) Soudcovské rady se zřizují u Nejvyššího soudu, vrchních soudů a krajských soudů.
- (2) Soudcovská rada se zřizuje též u okresního soudu, k němuž je přiděleno nebo přeloženo k výkonu funkce více než 10 soudců.
- (3) U okresních soudů, k nimž je přiděleno nebo přeloženo k výkonu funkce méně než 11 soudců, vykonává působnost soudcovské rady shromáždění všech soudců.
- (4) Soudcovská rada je poradním orgánem předsedy soudu.

§ 47 [Skladba, neslučitelnost funkcí]

- (1) Soudcovská rada se skládá z 5 členů, není-li dále stanoveno jinak.
- (2) Soudcovská rada okresního soudu, k němuž je přiděleno nebo přeloženo k výkonu funkce méně než 30 soudců, se skládá ze 3 členů.
- (3) Funkce člena soudcovské rady je neslučitelná s funkcí předsedy a místopředsedy soudu a u Nejvyššího soudu též s funkcí předsedy kolegia.

§ 48 [Zasedání a usnášení]

- (1) Soudcovskou radu svolává, určuje její program a řídí její jednání předseda soudcovské rady. Předseda soudcovské rady je povinen svolat soudcovskou radu, požádá-li o to její člen nebo předseda soudu anebo místopředseda soudu.
- (2) Zasedání soudcovské rady jsou neveřejná. Předseda nebo místopředseda soudu se mohou účastnit zasedání soudcovské rady, činit návrhy a vyjadřovat se k projednávaným otázkám. Na zasedání soudcovské rady mohou být přizvány další osoby.
- (3) Soudcovská rada se může platně usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů. K přijetí usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů soudcovské rady.

§ 49 [Shromáždění všech soudců]

- (1) Vykonává-li působnost soudcovské rady okresního soudu shromáždění všech soudců, svolává shromáždění, určuje jeho program a řídí jeho jednání předseda okresního soudu. Předseda okresního soudu je povinen svolat shromáždění všech soudců, požádá-li o to nejméně třetina všech soudců působících u okresního soudu.
- (2) Zasedání shromáždění všech soudců okresního soudu jsou neveřejná. Na zasedání mohou být přizvány další osoby.
- (3) Shromáždění všech soudců se může platně usnášet za

přítomnosti nadpoloviční většiny všech soudců okresního soudu. K přijetí usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných soudců okresního soudu.

Oddíl 2: Působnost soudcovských rad (§ 50-53)

§ 50 [U Nejvyššího soudu]

- (1) Soudcovská rada Nejvyššího soudu
  - a) vyjadřuje se ke kandidátům na jmenování do funkce předsedy kolegia a předsedy senátu Nejvyššího soudu,
  - b) vyjadřuje se k soudcům, kteří mají být přiděleni nebo přeloženi k výkonu funkce u Nejvyššího soudu nebo kteří mají být přeloženi od Nejvyššího soudu k jinému soudu,
  - c) projednává návrhy rozvrhu práce Nejvyššího soudu a jeho změn,
  - d) vyjadřuje se k zásadním otázkám státní správy Nejvyššího soudu,
  - e) může požádat předsedu Nejvyššího soudu o svolání pléna Nejvyššího soudu a navrhnout mu program zasedání pléna,
  - f) *zrušeno*
  - g) *zrušeno*
  - h) plní i další úkoly, stanoví-li to tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Návrhy podle odstavce 1 písm. a), b), c) a d) předkládá soudcovské radě předseda Nejvyššího soudu; současně určí lhůtu, v níž má být návrh soudcovskou radou projednán, která nesmí být kratší než 5 pracovních dnů. Nevyjádří-li se soudcovská rada v této lhůtě, platí, že s návrhem souhlasí.

§ 51 [U vrchního soudu]

- (1) Soudcovská rada vrchního soudu
  - a) vyjadřuje se ke kandidátům na jmenování do funkce předsedy a místopředsedy vrchního soudu,
  - b) vyjadřuje se k soudcům, kteří mají být přiděleni nebo přeloženi k výkonu funkce u vrchního soudu nebo kteří mají být přeloženi od vrchního soudu k jinému soudu,
  - c) vyjadřuje se k soudcům, kteří mají být jmenováni předsedou senátu vrchního soudu,
  - d) projednává návrhy rozvrhu práce vrchního soudu a jeho změn,
  - e) vyjadřuje se k zásadním otázkám státní správy vrchního soudu,
  - f) *zrušeno*
  - g) *zrušeno*
  - h) plní i další úkoly, stanoví-li to tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Návrhy podle odstavce 1 písm. a) a b) předkládá soudcovské radě ministerstvo. Návrhy podle odstavce 1 písm. c), d) a e) předkládá soudcovské radě předseda vrchního soudu. V návrhu se určí lhůta, v níž má být návrh soudcovskou radou projednán, která nesmí být kratší než 5 pracovních dnů; nevyjádří-li se soudcovská rada v této lhůtě, platí, že s návrhem souhlasí.

§ 52 [U krajského soudu]

- (1) Soudcovská rada krajského soudu
  - a) vyjadřuje se ke kandidátům na jmenování do funkce předsedy a místopředsedy krajského soudu,

- b) vyjadřuje se k soudcům, kteří mají být přiděleni nebo přeloženi k výkonu funkce u krajského soudu nebo kteří mají být přeloženi od krajského soudu k jinému soudu,
  - c) vyjadřuje se k soudcům, kteří mají být jmenováni předsedou senátu krajského soudu,
  - d) projednává návrhy rozvrhu práce krajského soudu a jeho změn,
  - e) vyjadřuje se k zásadním otázkám státní správy krajského soudu,
  - f) *zrušeno*
  - g) *zrušeno*
  - h) plní i další úkoly, stanoví-li to tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Návrhy podle odstavce 1 písm. a) a b) předkládá soudcovské radě ministerstvo. Návrhy podle odstavce 1 písm. c), d) a e) předkládá soudcovské radě předseda krajského soudu. V návrhu se určí lhůta, v níž má být návrh soudcovskou radou projednán, která nesmí být kratší než 5 pracovních dnů; nevyjádří-li se soudcovská rada v této lhůtě, platí, že s návrhem souhlasí.

§ 53 [U okresního soudu]

- (1) Soudcovská rada okresního soudu
- a) vyjadřuje se ke kandidátům na jmenování do funkce předsedy a místopředsedy okresního soudu,
  - b) vyjadřuje se k soudcům, kteří mají být přiděleni nebo přeloženi k výkonu funkce u okresního soudu nebo kteří mají být přeloženi od okresního soudu k jinému soudu,
  - c) projednává návrhy rozvrhu práce okresního soudu a jeho změn,
  - d) vyjadřuje se k zásadním otázkám státní správy okresního soudu,
  - e) *zrušeno*
  - f) plní i další úkoly, stanoví-li to tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Návrh podle odstavce 1 písm. a) a b) předkládá soudcovské radě ministerstvo. Návrhy podle odstavce 1 písm. c) a d) předkládá soudcovské radě předseda okresního soudu. V návrhu se určí lhůta, v níž má být návrh soudcovskou radou projednán, která nesmí být kratší než 5 pracovních dnů; nevyjádří-li se soudcovská rada v této lhůtě, platí, že s návrhem souhlasí.

Oddíl 3: Volby soudcovských rad a jejich funkční období (§ 54-59)

§ 54 [Zajištění voleb]

- (1) Členy soudcovských rad a jejich 3 náhradníky volí shromáždění všech soudců, kteří byli přiděleni nebo přeloženi k výkonu funkce k příslušnému soudu.
- (2) Shromáždění všech soudců podle odstavce 1 svolává a řídí předseda soudu. Shromáždění musí být svoláno nejpozději 1 měsíc před uplynutím funkčního období dosavadní soudcovské rady.

§ 55 [Předpoklady po zvolení]

- (1) Členem a náhradníkem soudcovské rady může být zvolen jen soudce, který je přidělen nebo přeložen k příslušnému soudu, je bezúhonný a souhlasí se svým zvolením.

- (2) Za bezúhonného nemůže být považován ten, komu bylo pravomocným rozhodnutím uloženo kárné opatření, nebylo-li kárné opatření zahlazeno, nebo kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin a takové odsouzení nebylo důvodem zániku funkce soudce, nehledí-li se na něj, jako by nebyl odsouzen.

§ 56 [Způsob volby]

- (1) Volby soudcovské rady jsou přímé, rovné a tajné. Volbu je možno vykonat pouze osobně.
- (2) Každý soudce může hlasovat nejvýše pro tolik kandidátů, kolik má soudcovská rada členů, a jednomu kandidátu může dát jen 1 hlas, jinak je jeho hlas neplatný.
- (3) Do soudcovské rady jsou zvoleni kandidáti s nejvyšším počtem získaných platných hlasů. Kandidáti na dalších 3 místech se stávají náhradníky. Při rovnosti hlasů se pořadí kandidátů určí losem.
- (4) Námitky proti platnosti voleb mohou být podány jen před skončením shromáždění všech soudců, svolaného k provedení volby. O námitkách rozhodne s konečnou platností shromáždění všech soudců; jakýkoliv přezkum tohoto rozhodnutí je vyloučen.

§ 57 [Volba předsedy]

- (1) Soudcovská rada na svém prvním zasedání zvolí ze svých členů předsedu.
- (2) Soudcovská rada může kdykoliv ze svých členů zvolit jiného předsedu; touto volbou je současně odvolán její dosavadní předseda.
- (3) O zvolení svého předsedy soudcovská rada informuje předsedu soudu.

§ 58 [Funkční období]

- (1) Funkční období soudcovské rady trvá 5 let.
- (2) Nemá-li soudcovská rada stanovený počet členů (§ 47 odst. 1 a 2) proto, že již nemůže být doplněna náhradníkem, končí její funkční období uplynutím 2 kalendářních měsíců následujících po měsíci, v němž tento stav nastal.
- (3) Soudcovská rada vykonává svou působnost i po uplynutí funkčního období, dokud nebude zvolena nová soudcovská rada.

§ 59 [Zánik funkce]

- (1) Funkce člena soudcovské rady zaniká
- a) zánikem funkce soudce,
  - b) přeložením k výkonu funkce soudce k jinému soudu,
  - c) jmenováním do funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, u Nejvyššího soudu též do funkce předsedy kolegia,
  - d) uplynutím kalendářního měsíce, v němž bylo předsedovi soudu doručeno oznámení o vzdání se funkce člena soudcovské rady,
  - e) nevykonává-li funkci soudce ze zdravotních nebo jiných důvodů po dobu 6 po sobě následujících měsíců,
  - f) přestal-li soudce splňovat podmínku bezúhonnosti podle § 55 odst. 2.
- (2) Funkce člena soudcovské rady v případech podle odstavce 1 zaniká dnem bezprostředně následujícím po dni, v němž nastala některá z rozhodných skutečností.
- (3) Funkce náhradníka soudcovské rady zaniká obdobně podle odstavce 1.

- (4) Zanikne-li členu soudcovské rady jeho funkce, stává se členem soudcovské rady v pořadí první náhradník.

Hlava II: Soudci a přísedící (§ 60-117)

Díl 1: Ustanovování soudců a přísedících (§ 60-73)

Oddíl 1: Obecná ustanovení (§ 60-62)

§ 60 Předpoklady pro funkci soudce a přísedícího

- (1) Soudcem nebo přísedícím může být ustanoven státní občan České republiky (dále jen "občan"), který je plně svéprávný a bezúhonný, jestliže jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, v den ustanovení dosáhl věku nejméně 30 let a souhlasí se svým ustanovením za soudce nebo přísedícího a s přidělením k určitému soudu.
- (2) Podmínku bezúhonnosti podle odstavce 1 nespĺňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle zvláštního právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen.
- (3) Předpokladem pro ustanovení soudcem je též vysokoškolské vzdělání získané řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice a složení odborné justiční zkoušky.
- (4) Další předpoklady pro ustanovení soudcem nebo přísedícím stanoví zvláštní právní předpis.¹
- (5) Za odbornou justiční zkoušku se považuje též advokátní zkouška, závěrečná zkouška právního čkatele, notářská zkouška a odborná exekutorská zkouška. Stejně účinky má výkon funkce soudce Ústavního soudu alespoň po dobu 2 let.

§ 61 Funkční období

- (1) Soudci jsou jmenováni do funkce bez časového omezení.
- (2) Přísedící jsou voleni do funkce na dobu 4 let.

§ 62 Slib

- (1) Soudci po jmenování do funkce a přísedící po zvolení do funkce skládají tento slib: „Slíbují na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě.“.
- (2) Složení slibu se neopakuje, byl-li přísedící zvolen znovu.
- (3) Slib skládají
  - a) soudci do rukou prezidenta republiky,
  - b) přísedící do rukou předsedy soudu, k němuž byli zvoleni.
- (4) Odmítnutí složení slibu nebo jeho složení s výhradou má za následek, že se na soudce hledí, jako by nebyl jmenován a na přísedícího jako by nebyl zvolen.

Oddíl 2: Jmenování soudců a volba přísedících (§ 63-66)

§ 63 Jmenování soudců

Soudce jmenuje do funkce prezident republiky.

Volba přísedících

§ 64 [Zajištění voleb a předpoklady pro zvolení]

- (1) Přísedící okresních soudů volí zastupitelstva obcí v obvodu příslušného okresního soudu. V hlavním městě Praze volí přísedící obvodních soudů zastupitelstva městské části v obvodu příslušného obvodního soudu.
- (2) Přísedící krajských soudů volí zastupitelstva krajů, jejichž území je alespoň zčásti v obvodu příslušného krajského soudu. V hlavním městě Praze volí přísedící Městského soudu v Praze zastupitelstvo hlavního města Prahy.
- (3) Kandidáty do funkce přísedícího navrhuji členové příslušného zastupitelstva. K navrženým kandidátům si zastupitelstvo vyžádá vyjádření předsedy příslušného soudu.
- (4) Přísedícím může být zvolen občan, který je přihlášen k trvalému pobytu² v obvodu zastupitelstva, jímž je do funkce volen, a v obvodu soudu, pro který je do funkce volen, nebo který v těchto obvodech pracuje.

§ 65 [Počty přísedících]

- (1) Počet přísedících, kteří mají být pro příslušný okresní nebo krajský soud zvoleni, stanoví předseda příslušného soudu. Při stanovení počtu přísedících je třeba přihlížet k tomu, aby jednotliví přísedící zpravidla nezasedali více než 20 dnů v kalendářním roce.
- (2) Je-li v obvodu příslušného soudu více zastupitelstev nebo patří-li do obvodu příslušného soudu území více krajů, stanoví předseda příslušného soudu potřebný počet přísedících zvlášť pro jednotlivá zastupitelstva; přihlíží přitom k počtu obyvatelstva příslušné obce, její městské části, kraje nebo části území v obvodu soudu.

§ 66 [Výkon funkce a slib]

- (1) Přísedící vykonává svou funkci ode dne následujícího po dni složení slibu. Jestliže slib neskládá (§ 62 odst. 2), vykonává přísedící svou funkci ode dne následujícího po dni zvolení.
- (2) Osvědčení o zvolení vydá předseda příslušného soudu přísedícímu po složení slibu nebo, jestliže slib neskládá, po opětovném zvolení.

Oddíl 3: Přidělování soudců (§ 67-70b)

§ 67 [Postup]

- (1) Po složení slibu ministr spravedlnosti přidělí soudce na základě jeho předchozího souhlasu k výkonu funkce k určitému okresnímu soudu, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Ministr spravedlnosti může výjimečně soudce přidělit na základě jeho předchozího souhlasu k výkonu funkce ke krajskému nebo vrchnímu anebo Nejvyššímu soudu, jestliže vykonával právníčnou činnost v případě krajského a vrchního soudu nejméně 8 let a v případě Nejvyššího soudu nejméně po dobu 10 let, pokud jeho vysoké odborné znalosti dávají záruku řádného výkonu funkce u příslušného soudu.
- (2) Odvolá-li dodatečně soudce svůj předchozí souhlas s přidělením k určitému soudu, hledí se na něho, jako by nebyl jmenován.
- (3) Při přidělení k výkonu funkce k určitému soudu stanoví ministr spravedlnosti se souhlasem soudce též den jeho nástupu do funkce. Den nástupu do funkce musí být stanoven nejpozději do 3 měsíců od jmenování do funkce;

nevysloví-li soudce s nástupem do funkce v této lhůtě souhlas, hledí se na něho, jako by nebyl jmenován.

§ 68 [Dočasné přidělení]

- (1) Soudce přiděleného k výkonu funkce k určitému soudu podle § 67 nebo přeloženého k jinému soudu podle § 71 a 72 lze s jeho souhlasem na dobu nejdéle tří let v zájmu řádného výkonu soudnictví dočasně přidělit k jinému soudu, popřípadě v zájmu využití jeho zkušeností k Justiční akademii.
- (2) O dočasném přidělení rozhodne
  - a) předseda krajského soudu po projednání s předsedou soudu, k němuž je soudce přidělen podle § 67 nebo přeložen podle § 71 a 72 k výkonu funkce, jde-li o dočasné přidělení soudce k jinému okresnímu soudu v obvodu téhož krajského soudu nebo k příslušnému krajskému soudu a souhlasí-li s dočasným přidělením předseda soudu, k němuž má být soudce dočasně přidělen,
  - b) ministr spravedlnosti po projednání s předsedou soudu, k němuž je soudce přidělen podle § 67 nebo přeložen podle § 71 a 72 k výkonu funkce, jde-li o dočasné přidělení soudce k Justiční akademii,
  - c) v ostatních případech ministr spravedlnosti na návrh příslušného předsedy krajského soudu, vrchního soudu, Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, k němuž má být soudce dočasně přidělen, po projednání s předsedou soudu, k němuž je soudce přidělen podle § 67 nebo přeložen podle § 71 a 72 k výkonu funkce; předseda krajského soudu podává návrh též tehdy, jde-li o dočasné přidělení soudce k okresnímu soudu v obvodu jeho působnosti.
- (3) Soudce dočasně přidělený k jinému soudu má po dobu přidělení
  - a) právo na zajištění přiměřeného ubytování na náklady státu v sídle soudu, k němuž byl dočasně přidělen, nelze-li po něm oprávněně požadovat, aby denně konal k výkonu funkce u tohoto soudu cestu z místa svého bydliště,
  - b) právo na náhradu za používání jiného než služebního silničního motorového vozidla k cestě z místa svého bydliště k soudu, k němuž byl dočasně přidělen, a zpět, bylo-li to dohodnuto; výše této náhrady se řídí právními předpisy upravujícími náhrady za používání silničních motorových vozidel při pracovních cestách konaných zaměstnanci v pracovním poměru,
  - c) právo na náhradu prokázaných jízdních výdajů vynaložených na cestu z místa svého bydliště k soudu, k němuž byl dočasně přidělen, a zpět, nemá-li za vykonanou cestu právo na náhradu podle písmena b).
- (4) Ustanovení odstavce 3 platí obdobně, byl-li soudce dočasně přidělen k ministerstvu nebo k Justiční akademii.

§ 69 zrušen

Podle § 197 tohoto zákona pozbylo ustanovení § 69 účinnosti dnem 31. prosince 2009.

§ 70 [Přidělení bez souhlasu]

K výkonu funkce k Nejvyššímu soudu lze soudce přidělit jen se souhlasem předsedy tohoto soudu.

§ 70a [Dočasné přidělení mimo území ČR]

- (1) Za dočasné přidělení se též považuje, pokud je soudce se

svým souhlasem nebo na svou žádost přidělen v zájmu využití zkušeností k orgánu nebo organizaci se sídlem mimo území České republiky, do mírové nebo záchranné operace nebo k humanitární pomoci mimo území České republiky na dobu nepřesahující 5 let nebo jedno funkční období.

- (2) O dočasném přidělení podle odstavce 1 rozhoduje ministr spravedlnosti.

§ 70b [Dočasné přidělení ke kárnému soudu]

Za dočasné přidělení ke kárnému soudu se též považuje výkon funkce soudce senátu kárného soudu⁶.

Oddíl 4: Překládání soudců (§ 71-73)

§ 71 [Předpoklady]

- (1) Soudce přiděleného k výkonu funkce k určitému soudu lze s jeho souhlasem nebo na jeho žádost přeložit k výkonu funkce na jiný soud.
- (2) K Nejvyššímu soudu může být přeložen soudce, který má právní praxi po dobu nejméně 10 let a který svými odbornými znalostmi a zkušenostmi dává záruky řádného výkonu této funkce.
- (3) Ke krajskému nebo vrchnímu soudu může být přeložen soudce, který má právní praxi nejméně 8 let a který svými odbornými znalostmi a zkušenostmi dává záruky řádného výkonu této funkce.
- (4) Při překládání soudce k soudu vyššího stupně se přihlíží k dosažené odborné úrovni překládaného soudce.

§ 72 [Přeložení bez souhlasu]

- (1) Dojde-li zákonem ke změně v organizaci soudů, ke změně příslušnosti soudů nebo ke změně obvodů soudů a nelze-li řádný výkon soudnictví zajistit jinak, lze soudce i bez jeho souhlasu nebo žádosti přeložit na jiný soud.
- (2) Nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, lze podle odstavce 1 soudce přeložit pouze na jiný soud téhož stupně v rámci obvodu soudu o jeden stupeň vyššího nebo na soud o jeden stupeň nižší v obvodu soudu, k němuž byl soudce přidělen k výkonu funkce, a to nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona, který zakládá důvod pro toto přeložení. K vyššímu soudu lze soudce přeložit jen za podmínek uvedených v § 71 odst. 2 a 3.
- (3) Z téhož důvodu nelze soudce přeložit opakovaně.
- (4) Soudci, který byl přeložen podle odstavců 1 a 2, náleží dosavadní plat podle zvláštního právního předpisu,³ je-li vyšší než plat, který by mu náležel při přeložení podle § 71.

§ 73 [Postup]

- (1) O přeložení soudce rozhodne ministr spravedlnosti po projednání s předsedou soudu, k němuž je soudce překládán, popřípadě s předsedou příslušného krajského soudu, jde-li o přeložení soudce k okresnímu soudu v jeho obvodu, a po projednání s předsedou soudu, z něhož je soudce překládán, popřípadě s předsedou příslušného krajského soudu, jde-li o přeložení soudce okresního soudu v jeho obvodu. Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.
- (2) Není-li stanoveno jinak, platí pro řízení a rozhodnutí přiměřeně ustanovení správního řádu.
- (3) K výkonu funkce k Nejvyššímu soudu nebo k Nejvyššímu

správním soudu lze soudce přeložit jen se souhlasem předsedy tohoto soudu.

Díl 2: Postavení soudců a přísedících (§ 74-93)

Oddíl 1: Obecná ustanovení (§ 74-78)

§ 74 [Neslučitelnost funkcí]

- (1) Funkce soudce a přísedícího je veřejnou funkcí.
- (2) Funkce soudce není slučitelná s funkcemi a činnostmi, o nichž to stanoví zákon. S výjimkou funkce předsedy soudu nebo místopředsedy soudu nesmí soudce současně s výkonem funkce soudce zastávat žádnou jinou funkci ve veřejné správě. Funkce přísedícího není slučitelná s funkcí člena komory Parlamentu, jakož i s jinými činnostmi, o nichž to stanoví zákon.

§ 75 [Platové poměry]

- (1) Stát zabezpečuje nezávislost soudců též jejich hmotným zabezpečením.
- (2) Platové poměry soudců upravuje zvláštní právní předpis.³

§ 76 [Podmíněnost trestního stíhání]

- (1) Pro činy spáchané při výkonu funkce soudce nebo v souvislosti s výkonem této funkce lze soudce trestně stíhat nebo vzít do vazby jen se souhlasem prezidenta republiky.
- (2) Orgán, který zahájil trestní stíhání proti soudci, o tom vyrozumí ministerstvo a předsedu příslušného soudu.

§ 77 [Oznamovací povinnost]

Orgán, který zahájil trestní stíhání proti přísedícímu, o tom vyrozumí předsedu příslušného soudu a zastupitelstvo, které přísedícího zvolilo.

§ 78 [Odpovědnost za škodu]

- (1) Odpovědnost za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření a nesprávným úředním postupem se řídí zvláštním právním předpisem.⁴
- (2) Zvláštní právní předpis⁴ stanoví, kdy a v jaké míře může být na soudci vymáhána regresní úhrada.

Oddíl 2: Práva a povinnosti soudců a přísedících (§ 79-83)

§ 79 [Nezávislost a nestrannost]

- (1) Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem. Jsou povinni vykládat jej podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, nestranně a spravedlivě a na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem.
- (2) Nikdo nesmí narušovat nebo ohrožovat nezávislost a nestrannost soudců a přísedících.

§ 80 [Způsob výkonu soudcovské funkce]

- (1) Soudce a přísedící je povinen vykonávat svědomitě svou funkci a při výkonu funkce a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Soudce je povinen podávat oznámení

o osobním zájmu, o činnostech, majetku, příjmech a závazcích podle zvláštního právního předpisu.

- (2) V zájmu záruk nezávislosti a nestrannosti výkonu soudcovské funkce soudce zejména
  - a) je povinen prosazovat a obhajovat nezávislost soudnictví a jeho dobrou pověst,
  - b) je povinen chovat se tak, aby nezavdal příčinu ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnosti soudcovské funkce,
  - c) je povinen odmítnout jakýkoliv zásah, nátlak, vliv, přání nebo žádost, jejichž důsledkem by mohlo být ohrožení nezávislosti soudnictví,
  - d) se nesmí při výkonu své funkce nechat ovlivnit zájmy politických stran, veřejným míněním a sdělovacími prostředky,
  - e) musí vystupovat nezaujatě a ke stranám nebo účastníkům řízení přistupovat bez ekonomických, sociálních, rasových, etnických, sexuálních, náboženských nebo jiných předsudků,
  - f) dbá svým chováním o to, aby jeho nestrannost nebyla důvodně zpochybňována.
- (3) Soudce je povinen vykonávat svou funkci v souladu se zájmem na řádném výkonu soudnictví. Při své rozhodovací činnosti soudce zejména
  - a) je povinen poskytnout každému účastníku řízení nebo straně soudního řízení anebo jejich zástupcům plnou možnost k uplatnění jejich práv; nesmí však od nich, s výjimkou případů stanovených zákonem o řízení před soudy, jednostranně přijímat nebo jim podávat informace nebo s nimi jednat o skutkové podstatě projednávané věci nebo o procesních otázkách, které na ni mohou mít vliv,
  - b) dbá o to, aby jeho rozhodnutí bylo srozumitelně a pečlivě odůvodněno.
- (4) Soudce je povinen při své činnosti mimo výkon funkce soudce a při výkonu svých politických práv si počínat tak, aby tato činnost neohrožovala nebo nenarušovala důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudu nebo nenarušovala důstojnost soudcovské funkce anebo mu nebránila v řádném výkonu funkce soudce.
- (5) Soudce je povinen ve svém osobním životě svým chováním dbát o to, aby nenarušovalo důstojnost soudcovské funkce a neohrožovalo nebo nenarušovalo důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Soudce zejména
  - a) nesmí umožnit, aby jeho funkce byla zneužita k prosazování soukromých zájmů,
  - b) nesmí působit jako rozhodce nebo zprostředkovatel řešení právního sporu, zastupovat účastníky soudního řízení nebo jako zmocněnec poškozeného nebo zúčastněné osoby v soudním nebo správním řízení, s výjimkou zákonného zastoupení a případů, v nichž půjde o zastupování dalšího účastníka řízení, v němž je účastníkem i sám soudce.
- (6) Soudce je povinen zachovávat náležitou úctu k ostatním soudcům, jiným osobám vykonávajícím právníká povolání a k ostatním zaměstnancům soudu a k účastníkům nebo stranám soudního řízení. Ve vztahu k zástupcům účastníků nebo zástupcům stran soudního řízení je povinen se zdržet projevů sympatií, náklonnosti nebo negativních postojů.

§ 81 [Povinnost mlčenlivosti]

- (1) Soudce je povinen i po zániku soudcovské funkce zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, ledaže by byl této povinnosti zproštěn zvláštním právním předpisem nebo osobou k tomu povolanou.
- (2) Soudce může zprostit povinnosti mlčenlivosti z vážných důvodů předseda soudu; jde-li o předsedu okresního soudu, předseda příslušného krajského soudu, jde-li o předsedu krajského soudu, předseda příslušného vrchního soudu, a jde-li o předsedu vrchního soudu, předseda Nejvyššího soudu. Předsedu Nejvyššího soudu může z vážných důvodů zprostit povinnosti mlčenlivosti prezident republiky.

§ 82 [Odbornost a její prohlubování]

- (1) Soudce nese odpovědnost za svou odbornou úroveň při výkonu soudcovské funkce.
- (2) Soudce je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce. K tomu vedle samostatného studia využívá zejména vzdělávací akce, organizované Justiční akademií, případně soudy a vysokými školami.

§ 83 [Přispívání znalostmi a zkušenostmi]

- (1) Soudce přispívá svými znalostmi a zkušenostmi při odborné přípravě a při odborném vzdělávání soudců, státních zástupců, justičních a právních čekatelů a dalších zaměstnanců soudů a státních zastupitelství, organizovaném Justiční akademií, ministerstvem, soudem nebo státním zastupitelstvím.
- (2) Nebrání-li tomu plnění jeho povinností při výkonu soudnictví, může soudce přispívat svými znalostmi a zkušenostmi též při odborné přípravě notářů, advokátů, soudních exekutorů, advokátních koncipientů, notářských koncipientů, notářských kandidátů, exekutorských koncipientů a exekutorských kandidátů.
- (3) Využití znalostí a schopností soudce k odborné přípravě a k odbornému vzdělávání podle odstavců 1 a 2 lze jen s jeho souhlasem.
- (4) Výkon činností podle odstavců 1 a 2 se považuje za výkon soudcovské funkce.

Oddíl 3: Pracovní vztah soudců (§ 84-85)

§ 84 [Pracovní doba a pohotovost]

- (1) Pracovní vztah soudce vzniká dnem, který je stanoven jako den nástupu do funkce, a zaniká dnem zániku funkce soudce.
- (2) Rozvržení pracovní doby, popřípadě pružnou pracovní dobu a její formu v pracovním řádu stanoví předseda soudu pro soudce tak, aby byl u soudu zajištěn řádný výkon soudnictví.
- (3) K zajištění řádného výkonu soudnictví může předseda soudu nařídít soudci pracovní pohotovost na pracovišti, v místě jeho bydliště nebo na jiném vhodném místě. Pracovní pohotovost na pracovišti může být soudci nařízena v rozsahu nejvýše 400 hodin v kalendářním roce. Při nařizování pracovní pohotovosti předseda soudu dbá o rovnoměrné zatížení všech soudců.
- (4) Nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak, použijí se na pracovní vztah soudce přiměřeně

ustanovení **zákoníku práce** a jiných pracovněprávních předpisů.

§ 85 [Zákaz výdělečné činnosti]

Soudce nesmí ode dne, který je stanoven jako den nástupu do funkce, až do zániku funkce soudce kromě výkonu funkce soudce a funkcionáře soudu, anebo činností spojených s dočasným přidělením k ministerstvu nebo k Justiční akademii, zastávat žádnou jinou placenou funkci ani vykonávat jinou výdělečnou činnost s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké a činnosti v poradních orgánech ministerstva, vlády a v orgánech komor Parlamentu,⁵ a to za předpokladu, že taková činnost nenarušuje důstojnost soudcovské funkce nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost soudnictví.

Oddíl 4: Kárná odpovědnost soudců a funkcionářů soudu (§ 86-90)

§ 86 Obecné ustanovení

Soudce, předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu jsou kárně odpovědní za kárné provinění.

§ 87 Kárné provinění

- (1) Kárným proviněním soudce je zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.
- (2) Kárným proviněním předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu je též zaviněné porušení povinností spojených s funkcí předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu.

§ 88 Kárná opatření

- (1) Za kárné provinění podle § 87 odst. 1 lze uložit soudci podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření:
  - a) důtku,
  - b) snížení platu až o 30 % na dobu nejvíce 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se soudce dopustil v době před zahlazením kárného opatření, na dobu nejvíce 2 let,
  - c) odvolání z funkce předsedy senátu,
  - d) odvolání z funkce soudce.
- (2) Za kárné provinění podle § 87 odst. 2 lze uložit předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření:
  - a) důtku,
  - b) odnětí zvýšení platového koeficientu za výkon funkce předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu na dobu nejvíce 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu dopustil v době před zahlazením kárného opatření, na dobu nejvíce 2 let,

- c) snížení platu až o 30 % na dobu nejvíce 1 roku a při opětovném kárném provinění, jehož se předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu dopustil v době před zaházením kárného opatření, na dobu nejvíce 2 let,
  - d) odvolání z funkce předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu.
- (3) Od uložení kárného opatření lze upustit, jestliže projednání kárného provinění je postačující.
  - (4) Za více kárných provinění téhož soudce, předsedy soudu, místopředsedy soudu nebo předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, projednaných ve společném řízení, se uloží kárné opatření podle ustanovení vztahujícího se na kárné provinění nejprísněji postižitelné.
  - (5) Kárné opatření podle odstavce 1 písm. b) a odstavce 2 písm. b) a c) se vůči kárně postiženému soudci nebo předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu uplatní od prvního dne měsíce následujícího po dni právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření.

§ 88a [Výtka]

Drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování může orgán státní správy soudů, který je oprávněn podat návrh na zahájení kárného řízení, vyřídít tím, že je soudci, předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu vytkne, je-li to postačující.

§ 89 Zánik kárné odpovědnosti

Odpovědnost soudce a předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu za kárné provinění zaniká, nebyl-li do 3 let od jeho spáchání podán návrh na zahájení kárného řízení.

§ 90 [Kárné řízení]

Řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a předsedů soudu, místopředsedů soudu, předsedů kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu upravuje zvláštní právní předpis.⁶

Oddíl 5: Nezpůsobilost soudce k výkonu funkce (§ 91-92)

§ 91 [Předpoklady nezpůsobilosti]

Soudce je nezpůsobilý vykonávat soudcovskou funkci, jestliže

- a) mu nepříznivý zdravotní stav dlouhodobě nedovoluje vykonávat jeho funkci,
- b) byl pravomocně odsouzen za trestný čin a takové odsouzení nebylo důvodem k zániku funkce soudce podle § 94 písm. c), jestliže čin, za který byl soudce odsouzen, svou povahou zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v soudcovské funkci, nebo
- c) byl v posledních 5 letech před podáním návrhu na zahájení řízení o způsobilosti soudce vykonávat svou funkci nejméně třikrát pravomocně uznán vinným kárným proviněním, jestliže tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v soudcovské funkci.

§ 92 [Postup]

- (1) O tom, že je soudce podle § 91 nezpůsobilý vykonávat

svou funkci, se rozhodne na návrh, který je oprávněn podat ministr spravedlnosti nebo předseda soudu, k němuž byl soudce přidělen nebo přeložen.

- (2) Řízení o návrhu na zjištění nezpůsobilosti soudce vykonávat z důvodů uvedených v § 91 upravuje zvláštní právní předpis.⁶

Oddíl 6: Některá ustanovení o postavení přisedícího (§ 93)

§ 93 Náhrady za vykonávání funkce přisedícího

- (1) Přisedícím, kteří jsou v pracovním poměru nebo v obdobném vztahu, přísluší za dobu, po kterou vykonávají funkci přisedícího nebo plní jiné povinnosti spojené s touto funkcí, náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku. Náhradu mzdy je povinen poskytovat stát.
- (2) Přisedícím, kteří nejsou v pracovním poměru, nahrazuje ušlý výdělek za dobu výkonu funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí stát. Způsob a výši náhrady stanoví ministerstvo vyhláškou.
- (3) Stát hradí přisedícím hotové výdaje, které vzniknou vykonáváním funkce přisedícího nebo jiných povinností spojených s touto funkcí. Způsob náhrad stanoví ministerstvo vyhláškou.
- (4) Přisedícím přísluší mimo náhrady podle předchozích odstavců za každý den jednání paušální náhrada za výkon jejich funkce. Tuto paušální náhradu vyplácí stát ve výši, kterou určí ministerstvo vyhláškou.

Díl 3: Zánik funkce soudce a funkce přisedícího (§ 94-101)

Oddíl 1: Zánik funkce (§ 94-98)

Zánik funkce soudce

§ 94 [Případy zániku]

Funkce soudce zaniká

- a) uplynutím kalendářního roku, v němž soudce dosáhl věku 70 let,
- b) dnem právní moci rozhodnutí, kterým bylo zjištěno, že je z důvodu uvedeného v § 91 nezpůsobilý vykonávat soudcovskou funkci,
- c) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně nebo odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro trestný čin spáchaný z nedbalosti,
- d) zrušeno
- e) dnem právní moci rozhodnutí, kterým mu bylo uloženo kárné opatření odvolání z funkce soudce [§ 88 odst. 1 písm. d)],
- f) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl soudce omezen ve svéprávnosti,
- g) dnem, kdy soudce pozbyl státní občanství České republiky,
- h) smrtí nebo dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl soudce prohlášen za mrtvého.

§ 95 [Vzdání se funkce]

- (1) Soudce se může své funkce vzdát.
- (2) Funkce soudce zanikne uplynutím 3 kalendářních měsíců následujících po měsíci, v němž bylo oznámení soudce o vzdání se funkce doručeno prezidentu republiky. Stejnopis oznámení o vzdání se funkce je soudce povinen neprodleně doručit předsedovi příslušného soudu.

Zánik funkce přisedícího **§ 96 [Případy zániku]**

Funkce přisedícího zaniká

- a) uplynutím funkčního období, na které byl do funkce zvolen,
- b) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně nebo odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro trestný čin spáchaný z nedbalosti,
- c) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl přisedící omezen ve svéprávnosti,
- d) dnem, kdy přisedící pozbyl státní občanství České republiky,
- e) smrtí nebo dnem právní moci rozhodnutí, kterým byl přisedící prohlášen za mrtvého.

§ 97 [Odvolání z funkce]

- (1) Na návrh příslušného předsedy soudu může být přisedící ze své funkce odvolán zastupitelstvem, které ho zvolilo, jestliže
  - a) závažným způsobem porušil povinnosti přisedícího,
  - b) přestal splňovat předpoklady uvedené v § 60 odst. 1 a 4,
  - c) jeho zdravotní stav mu nedovoluje řádně vykonávat povinnosti přisedícího.
- (2) Před rozhodnutím o odvolání přisedícího z funkce si zastupitelstvo vyžádá jeho vyjádření.
- (3) Funkce přisedícího zaniká dnem rozhodnutí zastupitelstva o jeho odvolání.

§ 98 [Vzdání se funkce]

- (1) Přisedící se může své funkce vzdát.
- (2) Funkce přisedícího zanikne dnem následujícím po dni, v němž bylo oznámení přisedícího o vzdání se funkce doručeno zastupitelstvu, které ho do funkce zvolilo.

Oddíl 2: Dočasné zproštění výkonu funkce (§ 99-101)

Dočasné zproštění výkonu funkce soudce

§ 99 [Případy zproštění]

- (1) Ministr spravedlnosti dočasně zproští výkonu funkce soudce,
  - a) byl-li jmenován soudcem Ústavního soudu, a to na dobu výkonu této funkce,
  - b) stal-li se soudcem nebo asistentem soudce mezinárodního soudu nebo byl-li pověřen výkonem obdobné funkce u mezinárodního soudu, a to na dobu výkonu této funkce,
  - c) byl-li dočasně přidělen k ministerstvu nebo Justiční akademii podle § 68 odst. 1, a to na dobu tohoto dočasného přidělení,
  - d) byl-li dočasně přidělen k orgánu nebo organizaci se sídlem mimo území České republiky, do mírové nebo záchranné operace nebo k humanitární pomoci mimo území České republiky (§ 70a), a to na dobu tohoto dočasného přidělení.
- (2) K dočasnému zproštění výkonu soudcovské funkce dojde dnem, v němž bylo soudci doručeno rozhodnutí o dočasném zproštění, nebyl-li v rozhodnutí uveden den pozdější.
- (3) Po dobu dočasného zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 písm. a) soudci plat a další náležitosti spojené s výkonem funkce soudce podle zvláštního právního

předpisu³ nenáleží. Po dobu dočasného zproštění funkce podle odstavce 1 písm. b) a d) náleží soudci plat a další náležitosti spojené s výkonem funkce soudce podle zvláštního právního předpisu³, není-li s výkonem funkce u mezinárodního soudu, u orgánu nebo organizace se sídlem mimo území České republiky nebo v mírové nebo záchranné operaci anebo s výkonem funkce v rámci humanitární pomoci mimo území České republiky spojeno poskytování odměny. Po dobu dočasného zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 písm. c) náleží soudci plat a další náležitosti spojené s výkonem funkce soudce podle zvláštního právního předpisu³.

- (4) Soudce dočasně zproštěný výkonu funkce soudce podle odstavce 1 písm. b) a d) má nárok na náhrady nákladů poskytované při výkonu funkce v zahraničí, pokud tyto náklady nehradí ten, u něhož tuto funkci vykonává.
- (5) Vláda stanoví nařízením náhrady nákladů poskytovaných při výkonu funkce soudce v zahraničí, a to náhradu
  - a) zvýšených životních nákladů,
  - b) zvýšených vybavovacích výdajů,
  - c) jízdních výdajů a výdajů za ubytování,
  - d) výdajů spojených s přepravou osobních věcí.

§ 100 [Dočasné zproštění]

- (1) Ministr spravedlnosti může dočasně zprostit výkonu funkce soudce,
  - a) který je trestně stíhán, a to do pravomocného skončení trestního stíhání,
  - b) je-li kárně stíhán pro takové kárné provinění, pro které je v kárné žalobě navrženo uložení kárného opatření odvolání z funkce, a to na dobu do pravomocného skončení kárného řízení,
  - c) bylo-li z důvodu uvedeného v § 91 zahájeno řízení o jeho nezpůsobilosti vykonávat soudcovskou funkci, a to na dobu do pravomocného skončení tohoto řízení.
- (2) Po dobu dočasného zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 soudci náleží 50 % platu, na který vznikl soudci ke dni účinnosti dočasného zproštění výkonu funkce a po dobu trvání dočasného zproštění výkonu funkce nárok podle zvláštního právního předpisu.³ Nedošlo-li k zániku funkce, doplatí se soudci zbývající část platu, jestliže by mu na něj jinak vznikl nárok; to neplatí, byl-li soudce pravomocně odsouzen pro trestný čin.
- (3) Ustanovení § 99 odst. 2 platí obdobně.
- (4) Proti rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 písm. b) může soudce do 5 pracovních dnů od jeho doručení podat námitky k soudu, příslušnému podle zvláštního právního předpisu ke kárnému řízení;^{7a} podání námitek nemá odkladný účinek.

§ 100a [Dočasné zproštění výkonu funkce předsedy nebo místopředsedy soudu]

- (1) Ministr spravedlnosti může dočasně zprostit výkonu funkce předsedu nebo místopředsedu soudu
  - a) za podmínek stanovených v § 100 odst. 1 písm. a) a c),
  - b) *zrušeno*
- (2) Po dobu dočasného zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 předsedovi nebo místopředsedovi soudu nenáleží zvýšení platového koeficientu spojené s jeho funkcí podle zvláštního právního předpisu^{6a}. Nedošlo-li k zániku funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, doplatí se předsedovi nebo místopředsedovi soudu

zbývající část platy, jestliže by mu na něj jinak vznikl nárok; to neplatí, byl-li soudce pravomocně odsouzen pro trestný čin.

(3) Ustanovení § 99 odst. 2 platí obdobně.

§ 101 Dočasné zproštění výkonu funkce přisedícího

- (1) Přisedící může být dočasně zproštěn výkonu své funkce, jestliže
  - a) je trestně stíhán, a to do pravomocného skončení trestního stíhání,
  - b) byl podán návrh na jeho odvolání, a to na dobu do rozhodnutí o návrhu na odvolání.
- (2) O dočasném zproštění výkonu funkce přisedícího rozhoduje předseda příslušného soudu.
- (3) K dočasnému zproštění výkonu funkce přisedícího dojde dnem, v němž mu bylo doručeno rozhodnutí o dočasném zproštění, nebyl-li v rozhodnutí uveden den pozdější.

Díl 4: Funkcionáři soudu (§ 102-108)

Oddíl 1: Jmenování (§ 102-105a)

§ 102 [Funkcionáři NS]

- (1) Předsedu Nejvyššího soudu jmenuje z řad soudců prezident republiky.
- (2) Funkční období předsedy a místopředsedů Nejvyššího soudu je 10 let.
- (3) Předsedy kolegií a předsedy senátů Nejvyššího soudu jmenuje z řad soudců tohoto soudu předseda Nejvyššího soudu.
- (4) Předsedy kolegií a předsedy senátů Nejvyššího správního soudu jmenuje ze soudců tohoto soudu předseda Nejvyššího správního soudu.
- (5) Funkční období předsedů kolegií Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu je 5 let.

§ 103 [Funkcionáři VS]

- (1) Předsedu vrchního soudu jmenuje z řad soudců na návrh ministra spravedlnosti prezident republiky. Místopředsedy vrchního soudu jmenuje z řad soudců na návrh předsedy vrchního soudu ministr spravedlnosti.
- (2) Funkční období předsedy a místopředsedy vrchního soudu je 7 let.
- (3) Předsedy senátů vrchního soudu jmenuje z řad soudců tohoto soudu předseda vrchního soudu.

§ 104 [Funkcionáři KS]

- (1) Předsedu krajského soudu jmenuje z řad soudců na návrh ministra spravedlnosti prezident republiky. Místopředsedy krajského soudu jmenuje z řad soudců na návrh předsedy krajského soudu ministr spravedlnosti.
- (2) Funkční období předsedy a místopředsedy krajského soudu je 7 let.
- (3) Předsedy senátů krajského soudu jmenuje z řad soudců tohoto soudu předseda krajského soudu.

§ 105 [Funkcionáři OS]

- (1) Předsedu okresního soudu jmenuje z řad soudců na návrh předsedy krajského soudu ministr spravedlnosti. Místopředsedu nebo místopředsedy okresního soudu

jmenuje z řad soudců na návrh předsedy okresního soudu ministr spravedlnosti.

- (2) Funkční období předsedy a místopředsedy okresního soudu je 7 let.
- (3) Předsedy senátů okresního soudu jmenuje z řad soudců tohoto soudu předseda krajského soudu, do jehož obvodu okresní soud patří.

§ 105a

zrušen

Oddíl 2: Zánik funkce (§ 106-108)

§ 106 [Způsob odvolání]

Předsedu soudu, místopředsedu soudu, předsedu kolegia Nejvyššího soudu nebo kolegia Nejvyššího správního soudu lze z této funkce odvolat pouze rozhodnutím kárného soudu v kárném řízení podle zvláštního právního předpisu.

§ 107 [Podmíněnost odvolání]

- (1) Předseda senátu může být z funkce odvolán jen na základě pravomocného rozhodnutí o uložení kárného opatření podle § 88 odst. 1 písm. c).
- (2) Funkce uvedená v odstavci 1 zaniká dnem právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření podle § 88 odst. 1 písm. c).

§ 108 [Další způsoby zániku]

- (1) Funkce předsedy a místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu a předsedy senátu dále zaniká
  - a) zánikem funkce soudce,
  - b) vzdáním se funkce.
- (2) Funkce předsedy soudu, místopředsedy soudu a předsedy kolegia podle § 102 až 105 zaniká rovněž uplynutím funkčního období.
- (3) Podle odstavce 1 písm. b) funkce zaniká dnem, v němž bylo oznámení o vzdání se funkce doručeno tomu, kdo soudce do funkce jmenoval.
- (4) Zánik funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu a předsedy senátu nemá za následek zánik funkce soudce.

Díl 5: Justiční čekatelé (§ 109-117)

Přípravná služba justičních čekatelů

§ 109 [Účel]

- (1) Účelem přípravné služby justičních čekatelů (dále jen „přípravná služba“) je odborně připravit justiční čekatele pro výkon funkce soudce.
- (2) Obsahovou náplň přípravné služby a její organizaci upraví ministerstvo vyhláškou.

§ 110 [Započítávání dob]

- (1) Přípravná služba trvá 36 měsíců.
- (2) Do doby přípravné služby se započítává dovolená na zotavenou čerpaná v době výkonu přípravné služby. Nevykonává-li justiční čekatel přípravnou službu z důvodu překážek v práci na jeho straně nebo omluvené nepřítomnosti v práci, započítají se mu do doby přípravné

služby nejvýše v rozsahu 70 pracovních dnů v každém roce jejího trvání.

- (3) Do doby přípravné služby se započte doba výkonu funkce státního zástupce, asistenta státního zástupce, právního čekatele, soudce Ústavního soudu a asistenta soudce, praxe advokáta a advokátního koncipienta, notáře, notářského kandidáta, notářského koncipienta, soudního exekutora, exekutorského kandidáta, exekutorského koncipienta, činnost zaměstnance ministerstva, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů, a asistenta Veřejného ochránce práv.
- (4) Ministerstvo může započítat na žádost justičního čekatele do doby přípravné služby dobu jiné právnícké činnosti, jestliže justiční čekatel získal za jejího trvání zkušenosti potřebné pro výkon soudcovské funkce; takto započtená doba nesmí přesahovat 24 měsíců.

§ 111 [Přijímání a předpoklady]

- (1) Přípravná služba se vykonává v pracovním poměru založeném pracovní smlouvou. Za stát pracovní smlouvu s justičním čekatelem uzavírá a v pracovněprávních vztazích s justičním čekatelem za něj jedná krajský soud.
- (2) Do pracovního poměru justičního čekatele může být přijat jen ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon funkce soudce podle § 60 odst. 1 až 4 s výjimkou věku, zkušeností a odborné justiční zkoušky.
- (3) Postup při výběru justičních čekatelů a při jejich přijímání do pracovního poměru upraví ministerstvo vyhláškou.

§ 112 [Délka přípravné služby a slib]

- (1) Pracovní poměr s justičním čekatelem se sjedná na dobu určitou v trvání 40 měsíců. Nedosáhne-li doba přípravné služby v době trvání pracovního poměru délky 36 měsíců, lze se souhlasem justičního čekatele pracovní poměr prodloužit o dobu potřebnou k dosažení této délky přípravné služby, nejdéle však o 20 měsíců. Pracovní poměr s justičním čekatelem se vždy prodlouží o potřebnou dobu, jestliže nedosáhl doba přípravné služby v trvání 36 měsíců v důsledku plnění branné povinnosti, výkonu civilní služby nebo pro nepřítomnost v práci z důvodu těhotenství nebo péče o nezletilé dítě po dobu mateřské nebo rodičovské dovolené.
- (2) Justiční čekatel skládá při nástupu do práce do rukou předsedy krajského soudu tento slib: „Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že se budu svědomitě připravovat na výkon funkce soudce a že si osvojím zásady soudcovské etiky.“. Odmítnutí složení slibu nebo jeho složení s výhradou má za následek zánik pracovního poměru. Den odmítnutí složení slibu nebo jeho složení s výhradou je dnem zániku pracovního poměru.
- (3) Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se pracovní poměr justičního čekatele ustanoveními **zákoníku práce**.

§ 113 [Rozsah kompetence a mlčenlivost]

- (1) Justiční čekatel je oprávněn vykonávat úkony soudu za podmínek a v rozsahu stanoveném ve zvláštním právním předpisu.
- (2) Justiční čekatel je povinen i po skončení pracovního poměru zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděl při výkonu své činnosti, ve stejném rozsahu jako soudce.

Zprostit této povinnosti ho může ze závažných důvodů předseda krajského soudu.

Odborná justiční zkouška

§ 114 [Účel, průběh a zaměření]

- (1) Účelem odborné justiční zkoušky je ověřit, zda uchazeč má potřebné vědomosti a zda je náležitě odborně připraven k výkonu funkce soudce.
- (2) Odborná justiční zkouška se skládá před zkušební komisí jmenovanou ministrem spravedlnosti. Zkušební komise má 5 členů a skládá se ze soudců, zaměstnanců působících na ministerstvu a dalších odborníků právní teorie a praxe.
- (3) Odborná justiční zkouška se skládá z písemné a ústní části. Je zaměřena především na odvětví práva, která soudy aplikují při výkonu své působnosti, a na právní předpisy, které se vztahují k organizaci soudů a k postavení a povinnostem soudců.
- (4) Podrobnosti o odborné justiční zkoušce stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 115 [Určení dne zkoušky a její opakování]

- (1) Ministerstvo umožní justičnímu čekateli na jeho žádost podanou prostřednictvím příslušného krajského soudu do konce předposledního měsíce trvání jeho pracovního poměru vykonat odbornou justiční zkoušku; den konání zkoušky určí po ukončení přípravné služby, nejpozději 1 týden před skončením pracovního poměru. Brání-li justičnímu čekateli ve vykonání odborné justiční zkoušky důležitá překážka, určí ministerstvo jiný den konání zkoušky do 1 měsíce ode dne, kdy se dozvědělo, že překážka odpadla; pracovní poměr čekatele se v tomto případě prodlužuje tak, aby skončil uplynutím týdne po dni, který byl stanoven k vykonání odborné justiční zkoušky, nejdéle o 6 měsíců.
- (2) Požádá-li justiční čekatel, který neuspěl při odborné justiční zkoušce, před skončením pracovního poměru o její opakování, umožní mu ministerstvo odbornou justiční zkoušku opakovat do 6 měsíců od podání žádosti; odbornou justiční zkoušku lze opakovat pouze jednou. Pracovní poměr justičního čekatele se v takovém případě prodlužuje do dne, který byl určen k vykonání opakované odborné justiční zkoušky.

§ 116 [Změny pracovního poměru]

- (1) Pracovní poměr justičního čekatele, který složil odbornou justiční zkoušku, lze s jeho souhlasem změnit na pracovní poměr na dobu neurčitou. V případě, že byl justiční čekatel jmenován soudcem nebo se stal vyšším soudním úředníkem, pracovní poměr končí dnem, který předchází dni, který byl stanoven jako den nástupu do této funkce.
- (2) V době trvání pracovního poměru podle odstavce 1 vykonává justiční čekatel úkony soudu svěřené podle zvláštního právního předpisu vyššímu soudnímu úředníkovi.

§ 117 [Zkouška u vyššího soudního úředníka]

- (1) Požádá-li vyšší soudní úředník, který splňuje předpoklady pro výkon funkce soudce podle § 60 odst. 1 až 4 s výjimkou odborné justiční zkoušky, souhlasu s ustanovením za soudce a s přidělením k určitému soudu, a který vykonává funkci vyššího soudního úředníka po dobu nejméně 5 let, umožní mu ministerstvo vykonat

odbornou justiční zkoušku nejpozději do 3 měsíců od doručení žádosti.

- (2) Vyšší soudní úředník, který neuspěl při odborné justiční zkoušce, může požádat o její opakování po uplynutí 3 měsíců ode dne jejího konání. Ministerstvo mu umožní opakovat odbornou justiční zkoušku do 6 měsíců od doručení žádosti.
- (3) Vyšší soudní úředník, který neuspěl ani při opakované odborné justiční zkoušce, nemůže podat novou žádost o vykonání odborné justiční zkoušky před uplynutím 5 let ode dne konání opakované justiční zkoušky.
- (4) Za stejných podmínek umožní ministerstvo vykonat odbornou justiční zkoušku soudci Ústavního soudu a dále asistentovi soudce Ústavního soudu, Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, asistentovi Veřejného ochránce práv, asistentovi soudce vrchního, krajského nebo okresního soudu, pokud vykonával právní praxi podle § 110 alespoň 3 roky.

Hlava III: Státní správa soudů (§ 118-174a)

Díl 1: Obecná ustanovení (§ 118-119)

§ 118 Úkoly státní správy soudů

- (1) Úkolem státní správy soudů je vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví, zejména po stránce personální, organizační, hospodářské, finanční a výchovné, a dohlížet způsobem a v mezích tímto zákonem stanovených na řádné plnění úkolů soudům svěřených.
- (2) Výkon státní správy soudů nesmí zasahovat do nezávislosti soudů.

§ 119 Orgány státní správy soudů

- (1) Ústředním orgánem státní správy soudů je ministerstvo.
- (2) Orgány státní správy soudů jsou předseda a místopředsedové Nejvyššího soudu, předseda a místopředseda Nejvyššího správního soudu a předsedové a místopředsedové vrchních, krajských a okresních soudů.
- (3) V rozsahu a za podmínek stanovených zákonem se na státní správě soudu podílejí předsedové senátů, ostatní soudci a zaměstnanci působící u příslušného soudu.

Díl 2: Výkon státní správy soudů (§ 120-122a)

§ 120 [Oprávněné subjekty]

- (1) Ministerstvo vykonává státní správu vrchních, krajských a okresních soudů v rozsahu stanoveném tímto zákonem buď přímo nebo prostřednictvím předsedů těchto soudů; státní správu okresních soudů může vykonávat též prostřednictvím předsedů krajských soudů.
- (2) Státní správu Nejvyššího soudu vykonává ministerstvo prostřednictvím předsedy tohoto soudu.
- (3) Státní správu Nejvyššího správního soudu a její výkon upravuje zvláštní právní předpis.^{7b}
- (4) Ve věcech majetku státu a státního rozpočtu vykonává ministerstvo státní správu soudů vždy prostřednictvím jejich předsedů.^{7c}

§ 121 [Soudní funkcionáři]

- (1) Předseda Nejvyššího soudu a předsedové vrchních, krajských a okresních soudů vykonávají státní správu

soudů v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

- (2) Místopředsedové Nejvyššího soudu a místopředsedové vrchních soudů vykonávají státní správu těchto soudů v rozsahu určeném jejich předsedou.
- (3) Místopředsedové krajského soudu vykonávají státní správu krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu v rozsahu určeném předsedou krajského soudu.
- (4) Místopředseda, popřípadě místopředsedové okresního soudu vykonávají státní správu tohoto soudu v rozsahu určeném jeho předsedou.
- (5) Předseda Nejvyššího soudu, vrchního soudu, krajského soudu a okresního soudu může při zachování vlastní odpovědnosti pověřit jednotlivými úkony státní správy s jejich souhlasem předsedy senátu a ostatní soudce příslušného soudu.

§ 122 [Vyjádření soudcovských rad]

Orgány státní správy soudů vykonávají v případech stanovených tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem státní správu soudů s přihlédnutím k vyjádřením příslušných soudcovských rad.

§ 122a Ředitel správy soudu

- (1) Ředitel správy soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem zajišťuje provoz soudu a některé další činnosti související s výkonem státní správy soudů; odpovědnost předsedy soudu jako orgánu státní správy soudu tím není dotčena. Předseda soudu si může vyhradit věci, které rozhoduje přímo.
- (2) Ředitele správy soudu jmenuje a odvolává^{7d} předseda soudu. Funkce ředitele správy soudu je vykonávána v pracovním poměru.

Díl 3: Výkon státní správy soudů a působnost jejich orgánů (§ 123-128)

§ 123 [Ministerstvo]

- (1) Ministerstvo vykonává státní správu Nejvyššího soudu a vrchních, krajských a okresních soudů tím, že
  - a) zajišťuje chod soudů po stránce organizační, zejména každoročně stanoví s ohledem na množství projednávaných věcí pro každý soud počty soudců, asistentů, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, vykonavatelů a dalších zaměstnanců u něj působících; u Nejvyššího soudu je stanoví po dohodě s předsedou tohoto soudu a u ostatních soudů po vyjádření příslušného předsedy soudu,
  - b) zajišťuje způsobem stanoveným tímto zákonem chod soudů po stránce personální,
  - c) zajišťuje chod soudů tím, že zabezpečuje financování jejich hospodaření a materiálního zabezpečení v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy a provádí kontroly hospodaření,^{7e}
  - d) stanoví krajským soudům v rámci schváleného rozpočtu kapitoly prostředky státního rozpočtu určené na hospodaření krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu,
  - e) řídí a kontroluje výkon státní správy prováděný předsedy soudů ve věcech majetku státu a státního rozpočtu a stanoví působnost k výkonu státní správy soudů prováděnému předsedy soudů v ostatních věcech,

- f) řídí a organizuje přípravnou službu justičních čekatelů, zejména stanoví pro každý krajský soud počty justičních čekatelů, provádí započtení doby výkonu jiné právnické funkce nebo praxe do přípravné služby (§ 110 odst. 3) a rozhoduje o započtení doby výkonu jiné právnické činnosti do přípravné služby (§ 110 odst. 4),
  - g) organizuje a zajišťuje odborné justiční zkoušky (§ 114 až 117),
  - h) schvaluje statut Justiční akademie a dohlíží na její vzdělávací a jinou činnost,
  - i) organizuje a řídí odbornou přípravu vyšších soudních úředníků, soudních vykonavatelů a dalších zaměstnanců soudů,
  - j) koordinuje a usměrňuje odbornou přípravu přísedících k výkonu jejich funkce,
  - k) sleduje chod práce soudních kanceláří,
  - l) organizuje a řídí výkon znalecké a tlumočnické činnosti v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem,⁸
  - m) usměrňuje a řídí využívání informačních technologií,
  - n) organizuje, řídí a kontroluje zabezpečení úkolů obranného a civilního nouzového plánování, ochrany utajovaných informací, bezpečnosti osob a majetku, požární ochrany a úkolů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
  - o) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Ministerstvo sleduje a hodnotí postup vrchních, krajských a okresních soudů v řízení a rozhodování pouze z hlediska dodržování zásad důstojnosti jednání a soudcovské etiky a zda v řízení nedochází ke zbytečným průtahům. K tomuto účelu ministerstvo, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u jednotlivých soudů,
- a) sleduje a vyhodnocuje stav soudních agend na základě výkazů a justiční statistiky,
  - b) provádí prověrky soudních spisů a prověrky úrovně soudních jednání,
  - c) vyřizuje stížnosti fyzických a právnických osob na postup soudů (dále jen „stížnosti“).
- (3) Ministerstvo sleduje postup vrchních, krajských a okresních soudů při tvorbě a změnách rozvrhu práce, vydané rozvrhy práce a rozdělování věcí podle rozvrhu práce.
- (4) Získá-li ministerstvo v rámci plnění svých úkolů poznatky o nejednotnosti soudního rozhodování, dává Nejvyššímu soudu podněty k zaujetí stanoviska podle § 14 odst. 3.

§ 124 [Předseda Nejvyššího soudu]

- (1) Předseda Nejvyššího soudu vykonává státní správu Nejvyššího soudu tím, že
- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že zajišťuje řádné obsazení Nejvyššího soudu soudci, asistenty soudců, odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
  - b) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
  - c) pečuje o zvyšování odborné úrovně asistentů soudců a ostatních zaměstnanců působících u Nejvyššího soudu,
  - d) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,

- e) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹
  - f) kontroluje činnost ředitele správy Nejvyššího soudu,
  - g) zajišťuje bezpečnost Nejvyššího soudu a úkoly krizového řízení,
  - h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Předseda Nejvyššího soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u Nejvyššího soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u Nejvyššího soudu,
- a) provádí prověrky soudních spisů,
  - b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
  - c) vyřizuje stížnosti.
- (3) Předseda Nejvyššího soudu sleduje postup Nejvyššího soudu při rozdělování věcí podle rozvrhu práce.
- (4) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda Nejvyššího soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád).
- (5) Ředitel správy Nejvyššího soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
  - b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u Nejvyššího soudu s výjimkou soudců,
  - c) zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
  - d) plní další úkoly související s výkonem státní správy Nejvyššího soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 125 [Předseda vrchního soudu]

- (1) Předseda vrchního soudu vykonává státní správu vrchního soudu tím, že
- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
  - b) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
  - c) pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a ostatních zaměstnanců působících u vrchního soudu,
  - d) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
  - e) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹
  - f) kontroluje činnost ředitele správy vrchního soudu,
  - g) zajišťuje bezpečnost soudu a úkoly krizového řízení,
  - h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Předseda vrchního soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u vrchního soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u vrchního soudu,
- a) provádí prověrky soudních spisů,
  - b) dohlíží na úroveň soudního jednání,

c) vyřizuje stížnosti.

- (3) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda vrchního soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (**trestní řád**).
- (4) Ředitel správy vrchního soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
  - vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
  - zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
  - plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 126 [Předseda krajského soudu]

- (1) Předseda krajského soudu vykonává státní správu krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu tím, že
- zajišťuje chod krajského soudu po stránce personální a organizační; za tím účelem zejména stanoví počty přisedících tohoto soudu, zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
  - prostředky státního rozpočtu, stanovené správcem kapitoly státního rozpočtu, rozepisuje pro hospodaření krajského soudu a pro hospodaření okresních soudů v jeho obvodu minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly státního rozpočtu,
  - pro účely rozpočtových opatření a vystavování limitů podle rozpočtových pravidel plní vůči okresním soudům v jeho obvodu funkci správce kapitoly státního rozpočtu,
  - dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
  - pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, soudních vykonavatelů a ostatních zaměstnanců působících u krajského soudu a u okresních soudů v jeho obvodu,
  - s přihlédnutím k vyjádření Justiční akademie zajišťuje výběr justičních čekatelů a s vybranými uchazeči uzavírá pracovní smlouvu,
  - řídí a kontroluje přípravnou službu justičních čekatelů v obvodu krajského soudu a její výkon,
  - řídí a kontroluje výkon státní správy okresních soudů prováděný jejich předsedy,
  - pečuje o odbornou přípravu přisedících krajského soudu k výkonu jejich funkce a organizuje a koordinuje odbornou přípravu přisedících okresních soudů k výkonu jejich funkce,
  - dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
  - dohlíží na vedení seznamu znalců a tlumočnicků,
  - zajišťuje poskytování informací krajským soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹
  - kontroluje činnost ředitele správy krajského soudu,
  - zajišťuje bezpečnost krajského soudu a úkoly krizového řízení,
  - plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo

zvláštní právní předpisy.

- (2) Předseda krajského soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u krajského soudu a u okresních soudů v jeho obvodu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u krajského a okresních soudů,
- provádí prověrky soudních spisů,
  - dohlíží na úroveň soudních jednání,
  - vyřizuje stížnosti.
- (3) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda krajského soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (**trestní řád**). Má-li za to, že podnět podaný nebo postoupený mu předsedou okresního soudu nespĺňuje podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (**trestní řád**), postoupí ho se svým stanoviskem ministerstvu.
- (4) Ředitel správy krajského soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
  - vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
  - zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
  - plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 127 [Předseda okresního soudu]

- (1) Předseda okresního soudu vykonává státní správu okresního soudu tím, že
- zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační; za tím účelem zejména stanoví počty přisedících tohoto soudu, zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky, soudními vykonavateli a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
  - dohlíží na přípravnou službu justičních čekatelů po dobu jejího výkonu u okresního soudu,
  - dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
  - pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, soudních vykonavatelů a ostatních zaměstnanců působících u tohoto soudu,
  - pečuje o odbornou přípravu přisedících okresního soudu k výkonu jejich funkce,
  - dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
  - zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹
  - kontroluje činnost ředitele správy okresního soudu,
  - zajišťuje bezpečnost soudu a úkoly krizového řízení,
  - plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Předseda okresního soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u okresního soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u okresního soudu,
- provádí prověrky soudních spisů,

- b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
  - c) vyřizuje stížnosti.
- (3) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda okresního soudu předsedovi krajského soudu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (**trestní řád**). Má-li za to, že podnět předložený mu předsedou senátu nebo jiným soudcem nespĺňuje podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (**trestní řád**), předloží ho se svým stanoviskem předsedovi krajského soudu.
- (4) Ředitel správy okresního soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
  - b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
  - c) zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
  - d) plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 128 [Řízení o kárné odpovědnosti soudců]

- (1) Zjistí-li příslušný orgán státní správy soudů, že soudce zaviněně porušil své povinnosti při výkonu funkce nebo že chování soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, podá návrh na zahájení řízení o kárné odpovědnosti soudců podle zvláštního právního předpisu.⁶
- (2) Návrh podle zvláštního právního předpisu⁶ podá příslušný orgán státní správy soudů také tehdy, je-li soudce nezpůsobilý vykonávat soudcovskou funkci podle § 91, nebo pokud zjistí, že soudce, jmenovaný předsedou nebo místopředsedou soudu, závažným způsobem porušuje stanovené povinnosti při výkonu státní správy soudů.

Díl 4: Justiční akademie (§ 129-133)

§ 129 [Zřízení, činnost]

- (1) Zřizuje se Justiční akademie se sídlem v Kroměříži. Justiční akademie je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Dohled nad činností Justiční akademie vykonává ministerstvo.
- (2) Justiční akademie zejména připravuje a po organizační a odborné stránce zabezpečuje výchovně vzdělávací akce v rámci přípravy justičních a právních čekatelů a soustavné vzdělávání soudců, státních zástupců a dalších osob, působících v justici. Tuto činnost vykonává Justiční akademie v úzké součinnosti se soudy a státními zastupitelstvími tak, aby co nejlépe odpovídala jejich potřebám.

§ 130 [Orgány]

- (1) Orgány Justiční akademie jsou Rada Justiční akademie (dále jen „Rada“) a ředitel Justiční akademie (dále jen „ředitel“).
- (2) Rada řídí po odborné stránce výchovnou a vzdělávací činnost Justiční akademie, zejména stanoví celkovou obsahovou náplň vzdělávací činnosti, studijní programy jednotlivých vzdělávacích akcí a zásady zařazování justičních čekatelů, vyšších soudních úředníků a dalších

osob do vzdělávání. Radu tvoří dva zástupci Nejvyššího soudu a dva zástupci Nejvyššího správního soudu, jmenování a odvolávání předsedy těchto soudů, dva zástupci Nejvyššího státního zastupitelství, jmenování a odvolávání nejvyšším státním zástupcem, a předseda, místopředseda a dalších sedm členů, jmenování a odvolávání ministrem spravedlnosti ze soudců, státních zástupců, advokátů, notářů, soudních exekutorů, učitelů právnických fakult vysokých škol nebo jiných odborníků; ministr spravedlnosti jmenuje členy Rady tak, aby většinu v ní tvořili soudci a státní zástupci.

- (3) Ředitel zajišťuje chod Justiční akademie po stránce personální, pedagogické, organizační, materiální a finanční, a nestanoví-li tento zákon jinak, jedná jejím jménem. Ředitele jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti po projednání s Radou.
- (4) Výkon funkce člena Rady se považuje za překážku v práci z důvodu jiného úkonu v obecném zájmu.¹⁰ Člen Rady má právo na náhradu výdajů v souvislosti s výkonem funkce člena Rady v rozsahu stanoveném právními předpisy o poskytování cestovních náhrad.¹¹ Předsedovi, místopředsedovi a členům Rady, kteří nejsou soudci a státní zástupci, přísluší měsíční odměna za výkon funkce a náhrada výdajů, a to předsedovi ve výši 0,3násobku platu a náhrady výdajů soudce krajského soudu dle délky právní praxe, místopředsedovi ve výši 0,2násobku a členu ve výši 0,1násobku.

§ 131 [Statut]

Vnitřní organizaci Justiční akademie a podrobnosti o její činnosti upravuje statut, který vydává ministr spravedlnosti po projednání s Radou.

§ 132 [Činnost]

Justiční akademie v rámci své výchovné a vzdělávací činnosti zejména

- a) organizuje a provádí adaptační kurzy, semináře a přednášky pro justiční a právní čekatele a podílí se na výběru osob, které se ucházejí o přijetí do pracovního poměru justičního nebo právního čekatele,
- b) připravuje a provádí vzdělávací akce zaměřené na zvyšování odborné úrovně soudců a státních zástupců,
- c) zajišťuje odborné vzdělávání dalších osob a plní další úkoly, stanoví-li tak zvláštní právní předpis nebo ministerstvo.

§ 132a Hospodářská činnost Justiční akademie

Justiční akademie může provozovat hospodářskou činnost mimo svoji činnost hlavní, pro kterou byla zřízena (§ 129 odst. 2). Hospodářská činnost nesmí ohrozit kvalitu, rozsah a dostupnost hlavní činnosti.

§ 133 [Lektoři]

- (1) Vzdělávání na Justiční akademii zajišťují zejména lektoři, které ustanovuje a odvolává Rada, a ostatní pedagogičtí zaměstnanci.
- (2) Lektoři Justiční akademie jsou vybíráni ze soudců, státních zástupců, advokátů, notářů, soudních exekutorů, akademických pracovníků vysokých škol a dalších významných odborníků; u soudců a státních zástupců, kteří budou vykonávat pedagogickou činnost při výkonu funkce soudce nebo státního zástupce, Rada si před jejich jmenováním lektorem Justiční akademie vyžádá vyjádření příslušného předsedy soudu nebo vedoucího státního

zástupce.

- (3) Za pedagogickou činnost vykonávanou v pracovním poměru k Justiční akademii náleží plat akademického pracovníka státní vysoké školy.

Díl 5 (§ 134-163)

§ 134 - § 163

zrušeny

Poznámka zpracovatele: novelu dle Čl. I bodů 16. až 23. zákona č. 151/2002 Sb. nelze provést, protože § 134 až § 163 byly zrušeny nálezem Ústavního soudu č. 349/2002 Sb. s účinností dnem 6. srpna 2002.

Díl 6: Stížnosti (§ 164-174a)

Podání stížnosti

§ 164 [Předmět stížnosti]

- (1) Fyzické a právnické osoby (dále jen „stěžovatel“) jsou oprávněny obracet se na orgány státní správy soudů se stížnostmi, jen jde-li o průtahy v řízení nebo o nevhodné chování soudních osob anebo narušování důstojnosti řízení před soudem. Zda jde o stížnost, se posuzuje podle obsahu podání bez ohledu na to, jak bylo označeno.
- (2) Stížností se nelze domáhat přezkoumání postupu soudu ve výkonu jeho nezávislé rozhodovací činnosti.
- (3) Anonymní podání se nevyřizují.

§ 165 [Zákaz znevýhodnění]

Podání stížnosti nesmí být stěžovateli na újmu; to neplatí, jestliže se obsahem svého podání dopustí trestného činu nebo přestupku.

§ 166 [Forma a příslušnost]

- (1) Stížnost lze podat písemně nebo ústně; je-li podána ústně stížnost, kterou nelze ihned vyřídit, sepíše o ní orgán státní správy soudu písemný záznam.
- (2) Stížnost se podává u toho orgánu státní správy soudu, který je příslušný k jejímu vyřízení. Je-li stížnost podána u orgánu státní správy soudu, kterému její vyřízení nepřísluší, postoupí ji neprodleně orgánu příslušnému.

Postup při vyřizování stížnosti

§ 167 [Příslušnost ministerstva]

Ministerstvo vyřizuje

- a) stížnosti na postup vrchního a krajského soudu, obsahuje-li podání stížnost na průtahy v řízení nebo na nevhodné chování anebo narušování důstojnosti řízení předsedou soudu,
- b) podání, jejichž obsahem je nesouhlas se způsobem vyřízení stížnosti v téže věci, vyřizované předsedou Nejvyššího soudu, předsedou vrchního soudu nebo předsedou krajského soudu,
- c) stížnosti, k jejichž vyřízení je podle § 168 až 171 příslušný jiný orgán státní správy soudů, jestliže si jejich vyřízení vyhradilo.

§ 168 [Příslušnost předsedy NS]

Předseda Nejvyššího soudu vyřizuje stížnosti, jejichž obsahem je stížnost na průtahy v řízení, na nevhodné chování nebo narušování důstojnosti řízení místopředsedy soudu, předsedy

senátu, soudci, asistenty soudců a dalšími zaměstnanci působícími u Nejvyššího soudu, nebo předsedou vrchního soudu.

§ 169 [Příslušnost předsedy VS]

Předseda vrchního soudu vyřizuje stížnosti, jejichž obsahem je stížnost na průtahy v řízení, na nevhodné chování nebo narušování důstojnosti řízení místopředsedou soudu, předsedy senátu, soudci, vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky a jinými zaměstnanci působícími u vrchního soudu, nebo předsedou krajského soudu v obvodu tohoto soudu.

§ 170 [Příslušnost předsedy KS]

Předseda krajského soudu vyřizuje

- a) stížnosti, jejichž obsahem je stížnost na průtahy v řízení nebo na nevhodné chování anebo narušování důstojnosti řízení místopředsedou soudu, předsedy senátu, soudci, přísedícími, vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky a jinými zaměstnanci působícími u krajského soudu,
- b) podání, jejichž obsahem je nesouhlas se způsobem vyřízení stížnosti v téže věci, vyřizované předsedou okresního soudu, nejde-li o stížnosti na průtahy v řízení,
- c) stížnosti na postup okresního soudu, obsahuje-li podání stížnost na průtahy v řízení nebo na nevhodné chování nebo narušování důstojnosti řízení jeho předsedou,
- d) stížnosti, k jejichž vyřízení by byl podle § 171 příslušný předseda okresního soudu, je-li obsahem téže stížnosti i stížnost, k jejímuž vyřízení je příslušný podle písmena a) nebo c).

§ 171 [Příslušnost předsedy OS]

Předseda okresního soudu vyřizuje stížnosti, jejichž obsahem je stížnost na průtahy, na nevhodné chování nebo narušování důstojnosti řízení místopředsedou soudu, předsedy senátu, soudci, přísedícími, vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky, soudními vykonavateli a jinými zaměstnanci působícími u okresního soudu.

Vyřízení stížnosti

§ 172 [Postup]

Orgán státní správy soudu je povinen prošetřit skutečnosti ve stížnosti uvedené. Považuje-li to za vhodné, vyslechne stěžovatele, osoby, proti nimž stížnost směřuje, popřípadě další osoby, které mohou přispět k objasnění věci.

§ 173 [Lhůta]

- (1) Stížnost musí být vyřízena do 2 měsíců, a jedná-li se o stížnost na průtahy v řízení, do 1 měsíce ode dne jejího doručení orgánu státní správy soudů příslušnému k jejímu vyřízení. O vyřízení stížnosti musí být stěžovatel v této lhůtě vyrozuměn.
- (2) Lhůtu stanovenou v odstavci 1 lze překročit jen tehdy, nelze-li v jejím průběhu zajistit podklady potřebné pro vyřízení stížnosti. O tom, že stížnost nelze vyřídit ve stanovené lhůtě, musí být stěžovatel písemně vyrozuměn.
- (3) Byla-li stížnost shledána důvodnou nebo částečně důvodnou, musí být stěžovatel vyrozuměn o tom, jaká opatření byla přijata k odstranění zjištěných závad. Byla-li porušena povinnost soudcem, platí ustanovení § 128 odst. 1.
- (4) Vyrozumění se zasílají stěžovateli na adresu uvedenou ve stížnosti, popřípadě na jinou adresu, která je příslušnému orgánu státní správy soudů známa.

§ 174 [Přešetření]

- (1) Má-li stěžovatel zato, že stížnost na nevhodné chování soudních osob nebo narušování důstojnosti řízení, kterou podal u příslušného orgánu státní správy soudu, jím nebyla řádně vyřízena, může požádat
  - a) ministerstvo, aby přešetřilo způsob vyřízení stížnosti vyřizované předsedou Nejvyššího soudu, předsedou vrchního soudu nebo předsedou krajského soudu,
  - b) předsedu krajského soudu, aby přešetřil způsob vyřízení stížnosti vyřizované předsedou okresního soudu.
- (2) Je-li v téže věci stěžovatelem podána další stížnost, aniž by obsahovala nové skutečnosti, není třeba ji prošetřovat.

§ 174a Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

- (1) Má-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení (dále jen „návrh na určení lhůty“). Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není podmíněn podáním stížnosti dle § 164.
- (2) Návrh na určení lhůty se podává u soudu, vůči kterému jsou průtahy v řízení namítány. Z návrhu musí být patrné, kdo jej podává (dále jen „navrhovatel“), o jakou věc a jaký procesní úkon se jedná, v čem jsou podle navrhovatele spatřovány průtahy v řízení a čeho se navrhovatel domáhá; dále musí návrh obsahovat označení soudu, vůči němuž směřuje, musí být podepsán a datován.
- (3) Soud, vůči němuž jsou namítány průtahy v řízení, postoupí do 5 pracovních dnů ode dne doručení návrh na určení lhůty se svým vyjádřením soudu příslušnému o návrhu rozhodnout; o svém postupu soud navrhovatele informuje. To neplatí, pokud soud provede do 30 dnů ode dne doručení návrhu všechny procesní úkony, u nichž podle navrhovatele dochází k prodlení; v takovém případě se k návrhu dále nepřihlíží, ledaže navrhovatel výslovně ve lhůtě 3 dnů ode dne, kdy se o provedení úkonů dozví, prohlásí, že na návrhu trvá.
- (4) Soudem příslušným o návrhu rozhodnout je v občanském soudním a trestním řízení soud nejbližší vyššího stupně, směřuje-li návrh proti okresnímu, krajskému nebo vrchnímu soudu, a Nejvyšší správní soud, směřuje-li návrh proti krajskému soudu ve věci správního soudnictví; směřuje-li návrh proti Nejvyššímu soudu nebo Nejvyššímu správnímu soudu, rozhodne o něm jiný senát tohoto soudu, příslušný podle rozvrhu práce (dále jen „příslušný soud“).
- (5) Účastníkem řízení je navrhovatel. Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení o návrhu na určení lhůty přiměřeně ustanovení části první a části třetí **občanského soudního řádu**.
- (6) Příslušný soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty usnesením. Návrh odmítne, byl-li podán někým, kdo není k jeho podání oprávněn, anebo jestliže navrhovatel neopravil nebo nedoplnil řádně návrh v určené lhůtě, jinak o něm rozhodne bez jednání do 20 pracovních dnů ode dne, kdy mu byla věc předložena nebo kdy byl návrh řádně opraven nebo doplněn.
- (7) Pokud soud, vůči němuž návrh na určení lhůty směřuje, již procesní úkon, u kterého jsou v návrhu namítány průtahy v řízení, učinil, příslušný soud návrh zamítne; stejně tak postupuje, dospěje-li k závěru, že k průtahům v řízení nedochází.

- (8) Dospěje-li příslušný soud k závěru, že návrh na určení lhůty je oprávněný, protože s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a na dosavadní postup soudu dochází v řízení k průtahům, určí lhůtu pro provedení procesního úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy; touto lhůtou je soud, příslušný k provedení procesního úkonu, vázán. Je-li návrh uznán jako oprávněný, hradí náklady řízení o něm stát.
- (9) Usnesení, kterým příslušný soud rozhodl o návrhu na určení lhůty, se doručí navrhovateli a soudu, proti němuž byl návrh podán. Proti rozhodnutí soudu o návrhu na určení lhůty nejsou přípustné opravné prostředky.

Hlava IV: Společná, přechodná a zrušovací ustanovení (§ 175-186)

§ 175 [Součinnost]

Orgány státní správy soudů postupují při výkonu své působnosti v součinnosti se zájmovými organizacemi soudců, s nimiž projednávají zejména

- a) návrhy zákonů, které se podstatně dotýkají pravomoci soudů a způsobu jejího výkonu,
- b) zásadní opatření týkající se organizace soudů, postavení soudců a výkonu státní správy soudů.

§ 175a [Využívání údajů ze základního registru obyvatel]

Soud pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů využívá ze základního registru obyvatel tyto referenční údaje:

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození, u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí, jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

§ 175b [Využívání údajů z informačního systému evidence obyvatel]

(1) Soud pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů využívá z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, včetně předchozích příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození, v případě narození v cizině místo a stát,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení

údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,

- i) schválení smlouvy o nápomoci nebo zastoupení členem domácnosti včetně uvedení soudu, který smlouvu nebo zastoupení schválil, omezení svéprávnosti, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka, nebylo-li mu přiděleno, datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil; je-li opatrovníkem ustanoven orgán místní správy, název a adresa sídla,
- j) jméno, popřípadě jména, příjmení, včetně předchozích příjmení, rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození; je-li jiným zákonným zástupcem dítěte právnická osoba, název a adresa sídla,
- k) rodinný stav, datum, místo a okres uzavření manželství, došlo-li k uzavření manželství mimo území České republiky, místo a stát, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,
- l) datum a místo vzniku registrovaného partnerství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti nebo o neexistenci registrovaného partnerství, datum zániku registrovaného partnerství smrtí jednoho z registrovaných partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z registrovaných partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení registrovaného partnerství,
- m) jméno, popřípadě jména, příjmení, včetně předchozích příjmení, a rodné číslo manžela nebo registrovaného partnera; je-li manželem nebo partnerem fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo registrovaného partnera a datum jeho narození,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení, včetně předchozích příjmení, a rodné číslo dítěte; je-li dítě cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a datum jeho narození,
- o) o osvojení údaje v rozsahu
  1. stupeň osvojení,
  2. původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence,
  3. původní a nové rodné číslo osvojence,
  4. datum, místo a okres narození, u osvojence, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil,
  5. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla osvojitelů, v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení a datu narození osvojitelle,

6. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, jejich jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,

7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení ,

- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného,
  - q) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
  - r) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.
- (2) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému evidence obyvatel, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.
- (3) Soud pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů využívá z registru rodných čísel tyto údaje:
- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení nositele rodného čísla, jejich případné změny,
  - b) rodné číslo,
  - c) v případě změny rodného čísla původní rodné číslo,
  - d) datum, místo a okres narození a u nositele rodného čísla, který se narodil v cizině, stát, na jehož území se narodil.

§ 175c [Využívání údajů z informačního systému cizinců]

- (1) Soud pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů využívá z informačního systému cizinců tyto údaje:
- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
  - b) datum narození,
  - c) pohlaví,
  - d) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se cizinec narodil na území České republiky, místo a okres narození,
  - e) rodné číslo,
  - f) státní občanství, popřípadě více státních občanství, nebo státní příslušnost,
  - g) druh a adresa místa pobytu na území České republiky, popřípadě adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,
  - h) číslo a platnost oprávnění k pobytu,
  - i) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
  - j) omezení svéprávnosti,
  - k) správní nebo soudní vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
  - l) rodinný stav, datum a místo uzavření manželství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti,

- popřípadě jako den, který nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,
- m) datum a místo vzniku registrovaného partnerství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti nebo o neexistenci registrovaného partnerství, datum zániku registrovaného partnerství smrtí jednoho z registrovaných partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z registrovaných partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení registrovaného partnerství,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo registrovaného partnera a jeho rodné číslo; je-li manžel nebo registrovaný partner cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- o) jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a jeho rodné číslo; v případě, že dítěti nebylo rodné číslo přiděleno, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- p) o osvojení údaje v rozsahu
1. stupeň osvojení,
  2. původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence,
  3. původní a nové rodné číslo osvojence,
  4. datum, místo a okres narození, u osvojence, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil,
  5. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla osvojitelů, v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení a datu narození osvojitele,
  6. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, jejich jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
  7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,
- r) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce a jejich rodné číslo; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- s) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného,
- t) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- u) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil,
- v) jméno, popřípadě jména, příjmení
1. zletilého cizince, který je nezaopatřeným dítětem cizince,
  2. nezletilého cizince, který byl cizinci s oprávněním k pobytu na území nebo jeho manželou rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem s oprávněním k pobytu na území nebo jeho manželem osvojen

anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec,

3. osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem s oprávněním k pobytu na území,
  4. cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,
  5. rodiče nezletilého cizince, kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana, a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kterému nebylo přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození.
- (2) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

§ 175d [Využívání údajů z informačního systému evidence občanských průkazů]

Soud pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů využívá z informačního systému evidence občanských průkazů o občanských průkazech a jejich držitelích způsobem umožňujícím dálkový přístup tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) místo a okres narození, v případě narození v cizině místo a stát,
- d) číslo, popřípadě série občanského průkazu,
- e) datum vydání a datum převzetí občanského průkazu,
- f) označení úřadu, který občanský průkaz vydal,
- g) datum skončení platnosti občanského průkazu,
- h) čísla, popřípadě série ztracených, odcizených, zničených nebo neplatných občanských průkazů a datum ohlášení ztráty, odcizení, nebo zničení občanského průkazu,
- i) čísla vydaných potvrzení o občanském průkazu, doba jejich platnosti a označení úřadu, který je vydal.

§ 175e [Využívání údajů z informačního systému evidence cestovních dokladů]

Soud pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů využívá z informačního systému evidence cestovních dokladů o cestovních dokladech a jejich držitelích způsobem umožňujícím dálkový přístup tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo,
- b) místo a okres narození, v případě narození v cizině stát narození,
- c) číslo a druh vydaného cestovního dokladu,
- d) datum vydání cestovního dokladu,
- e) datum převzetí cestovního dokladu,
- f) datum skončení platnosti cestovního dokladu,
- g) označení orgánu, který cestovní doklad vydal,
- h) o ztracených, odcizených nebo neplatných cestovních dokladech číslo, druh, datum vydání a datum skončení platnosti ztraceného, odcizeného nebo neplatného cestovního dokladu a datum a místo ohlášení jeho ztráty nebo odcizení.

§ 175f [Účelové omezení]

Z využívaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

§ 176 [Odkaz na § 17 odst. 1]

Ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona působí u Nejvyššího soudu kolegia uvedená v § 17 odst. 1.

§ 177 [Výjimka ohledně roku 2002]

Při rozvrhu práce na kalendářní rok 2002 a při jeho změnách se nepoužije § 42 odst. 4.

§ 178 [Lhůta pro první shromáždění]

První shromáždění soudců k volbě soudcovských rad svolá předseda soudu do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 179 [Dosavadní soudci, přisedící a asistenti]

- (1) Soudci jmenovaní do funkcí podle dosavadních předpisů se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za soudce jmenované podle tohoto zákona.
- (2) Přisedící zvolení do funkcí podle dosavadních předpisů se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za přisedící zvolené podle tohoto zákona.
- (3) Asistenti soudců Nejvyššího soudu, kteří jsou ke dni účinnosti tohoto zákona činní jako asistenti soudců Nejvyššího soudu na základě pracovní smlouvy, se považují za asistenty soudců podle tohoto zákona. Jejich pracovní poměr se mění na pracovní poměr na dobu neurčitou vzniklý jmenováním.

§ 180 [Výklad § 60 odst. 3]

Nestanoví-li mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, jinak, považuje se za vysokoškolské vzdělání podle § 60 odst. 3 též vysokoškolské vzdělání získané v době před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice, vysokoškolské vzdělání získané na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejích právních předchůdců a zahraniční vysokoškolské vzdělání v oblasti práva uznané podle zvláštních právních předpisů.

§ 181 [Zánik funkce dovršením věku]

Funkce soudců, kteří dovršili věku 65 let do 31. prosince 1997, zaniká dnem 31. prosince 2002; funkce soudců, kteří dovrší nebo dovršili věku 70 let do 31. prosince 2006, zaniká dnem 31. prosince 2007.

§ 182 [Dosavadní funkcionáři]

Soudci jmenovaní do funkcí předsedů a místopředsedů soudů a do funkcí předsedů senátů se považují za funkcionáře soudu jmenované podle tohoto zákona.

§ 183 [Dosavadní justiční čekatelé]

- (1) Justiční čekatelé, kteří byli přijati do přípravné služby přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a jejichž přípravná služba ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona trvá, se považují za justiční čekatele podle tohoto zákona.
- (2) Doba přípravné služby vykonané justičními čekateli podle dosavadních předpisů se považuje za dobu přípravné služby vykonané podle tohoto zákona.

§ 184 [Dosavadní odborné justiční zkoušky]

- (1) Odborné justiční zkoušky vykonané podle dosavadních předpisů se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za odborné justiční zkoušky podle tohoto zákona.
- (2) U soudců, kteří vykonávají soudcovskou funkci ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, se považují za odbornou justiční zkoušku podle tohoto zákona i jiné odborné právní zkoušky, které měly podle dosavadních předpisů stejné účinky jako odborná justiční zkouška nebo které byly podle dosavadních předpisů uznány za odbornou justiční zkoušku.
- (3) Profesionální zkoušku komerčního právníka může ministr spravedlnosti pro účely tohoto zákona uznat za odbornou justiční zkoušku.

[...]

Část dvanáctá Účinnost (§ 197)

§ 197 [Účinnost]

- (1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2002.
- (2) Ustanovení § 69 pozbývá účinnosti dnem 31. prosince 2009.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.